

๖๕๓๖๕
๖๕๓๖๕
๖๕๓๖๕

คานิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์

ปริญญานิพนธ์

๐

ของ

ประมวล วิทยาการ

ผ่านกฤษฎีกากระทรวงมหาดไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดุสิต ๒๐ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๐ โทร. ๖๖๒๑๖๗๕. ๖๖๑๖๐๐๐

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พฤษภาคม ๒๕๒๐

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

ศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา ประธาน

ดร.นพ. อธิราชกุล กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยดีเพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุธีรพันธุ์ กรลักณ์ ประธานกรรมการ อาจารย์ कुमारเพชร์ ฉัตรสุกกุล กรรมการ และ ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ และครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งทำการศึกษาดังนี้ ที่ได้เอื้อเฟื้อและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยดี.

ประมวล วิทยากร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	9
	คำนิยามในอาชีพ	9
	การเลือกอาชีพ	19
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	32
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
	การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	34
	การสร้างแบบสอบถาม	36
	การวิเคราะห์แบบสอบถาม	38
	การรวบรวมข้อมูล	39
	การจัดกระทำกับข้อมูล	40
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน	47
	การวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับของค่านิยมในอาชีพของนักเรียน	49
	วิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียน	
	ความต่างต่าง ๆ	53
	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพ	
	ของนักเรียนระหว่างตัวแปรต่าง ๆ	84
	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ	
	ของนักเรียน	95
5	สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	99
	กลุ่มตัวอย่าง	99
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	100
	การวิเคราะห์ข้อมูล	100
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
	อภิปรายผล	115
	ข้อเสนอแนะ	131
	บรรณานุกรม	133
	ภาคผนวก	
	บทคัดย่อ	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนแยกตามโรงเรียนและเพศ	35
2	จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	47
3	จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปีและ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน	48
4	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครสวรรค์	49
5	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย	51
6	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง	52
7	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่าง นักเรียนชายและนักเรียนหญิง	53
8	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา	56
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่างกัน	59
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่างกัน	60
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	61

12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	62
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	63
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน	64
15	แสดงค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและ การเป็นผู้นำระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เป็นรายคู่	65
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน	67
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความสามารถของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	68
18	แสดงค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถระหว่าง กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเป็นรายคู่	69
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	70
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน	71

21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน	72
22	แสดงค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ ต่างกันเป็นรายคู่	73
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมั่นคงปลอดภัยของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	75
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	76
25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	77
26	ค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระระหว่าง กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่	78
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ ต่างกัน	79
28	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน	80
29	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความสามารถของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	81

30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	82
31	ค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่	83
32	แสดงผลการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เลือกเป็นอันดับ 1	84
33	แสดงผลการเลือกอาชีพจำแนกตามหมวดอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิง เลือกเป็นอันดับ 1	89
34	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	91
35	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม แบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบบูรณาการ	92
36	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่างกัน	93
37	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน	94
38	จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 1	95
39	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ ของนักเรียน	97

บทนำ

มนุษย์มักจะอุทิศเวลาส่วนใหญ่ในชีวิตเพื่อการทำงานหาเลี้ยงชีพ เมื่อบุคคลมีอายุย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่จึงจำเป็นต้องหาเงินประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะต้องได้นั้นต้องซื้อหาโดยให้เงินเป็นสิ่งแลกเปลี่ยน การที่บุคคลจะได้เงินมานั้นก็ต้องทำงานหรือประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคน มนุษย ทัศนา (2509 : 598) ได้อ้างถึงพระพุทธโอวาทของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า "อาชีพะเป็นหน้าที่ประจำของบุคคล" ซึ่งหมายความว่าคนเราจะขาดอาชีพเสียไม่ได้ คนที่มีความทุกข์เมื่อพิจารณาดูแล้วก็จะเห็นได้ว่าส่วนหนึ่งมีอาชีพะเป็นต้นเหตุ คนกับงานนั้นจะแยกขาดจากกันไม่ได้ สำหรับทัศนะของ โร (Roe, 1956 : 35) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพไว้ว่า อาชีพนั้นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทนเพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาสนองความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) แล้วยังเป็นกิจกรรมที่จะสนองความต้องการทางจิตใจ (Psychological needs) และความต้องการทางสังคม (Social needs) ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

การที่บุคคลประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความสนใจของตนเอง นอกจากจะทำให้เศรษฐกิจของบุคคลนั้นดีขึ้นแล้วยังเป็นผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศชาติดีขึ้นด้วย ปัจจุบันนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม วัฒนธรรม และทางวิชาการ ทำให้มีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นจำนวนมากมาย, อาชีพแต่ละอย่างก็มีลักษณะงานแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะทำให้ความยุ่งยากในแง่ของการเลือกอาชีพเป็นอย่างมาก โดยทั่วไปแล้วบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่สามารถจะสนองความต้องการของตนได้ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพนี้ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2515 : 85) ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลจะเลือกอาชีพโดยที่บุคคลนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ หลายประการคือ การรู้จักตนเอง ความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน

ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของงานอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับประเภทของอาชีพ ดังนั้นการเลือกอาชีพ จึงเป็นสิ่งที่สร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคลเป็นอย่างมาก/ ซึ่ง เครช (Krech, 1962 : 130) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกงานหรือเลือกอาชีพนั้นเป็นจุดที่ยุ่งยากลำบากจุดหนึ่งของบุคคล เมื่อเลือกแล้วจะเป็นไปจริงตามที่เลือกหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การเลือกขั้นสุดท้ายซึ่งจะตัดสินว่าคนนั้นเป็นบุคคล ชนิดใด งานที่บุคคลเลือกจะเป็นเรื่องซึ่งถึงประสบการณ์และความต้องการของเขา บุคคลจะเกิดความพอใจ ถ้าได้ทำในสิ่งที่เขาต้องการ

องค์ประกอบทางจิตวิทยามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลซึ่งโรเซนเบิร์ก (Rosenberg อ้างอิงจาก Krech, 1962 : 130) ได้ทำการศึกษาไว้พบว่า องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลคือ ค่านิยม ความต้องการและคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล ค่านิยม เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกอาชีพเพราะค่านิยมช่วยให้บุคคลทราบความมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติ รัช (Ruch, 1955 : 121) ได้กล่าวถึงค่านิยมที่บุคคลยึดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญที่มีต่อจุดหมายในชีวิตของบุคคล ถ้าจุดหมายที่ใดมาในค่านิยมก็กล่าวได้ว่าจุดหมายนั้นมีค่านิยมอยู่ในระดับสูง ตรงกันข้ามถ้าจุดหมายที่ใดมาในค่านิยมก็กล่าวได้ว่าจุดหมายนั้นมีค่านิยมอยู่ในระดับต่ำ ถ้าบุคคลมีจุดหมายแน่นอนและเห็นว่าจุดหมายนั้นมีความสำคัญบุคคลก็จะพยายามแสวงหาทางใหม่บรรลุตามจุดหมายนั้น ค่านิยมจึงเป็นเสมือนแรงจูงใจซึ่งหลั่งงววิเชียรแพทยา (2509 : 102) ได้กล่าวถึงค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นแรงจูงใจที่จะนำบุคคลไปสู่จุดหมายที่วางไว้ และค่านิยมยังหมายถึงอะไรก็ตามที่คนต้องการหรือเลือกแล้ว

ค่านิยมในอาชีพนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่บุคคลจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพ เมื่อบุคคลมีค่านิยมในอาชีพอันใดก็มีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับค่านิยม นั้น ๆ คนไทยส่วนใหญ่เชื่อกันว่าอาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยกย่องจากคนทั่วไป ดังนั้นคนส่วนมากจึงพยายามเลือกอาชีพรับราชการ นอกจากนี้ยังพยายามส่งบุตรหลานของตนให้เรียนสูง ๆ จนถึงระดับมหาวิทยาลัยเพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพรับราชการ นิรันดร์ ศิรินาวัน (2513 : 9) ได้พูดถึงการประกอบอาชีพของคนไทยไว้ว่าอาชีพหลักของคนไทยคือเกษตรกรรม และนอกจากนี้คนไทย ยังนิยมรับราชการกันมาก ดังนั้นอาชีพรับราชการจึงกลายเป็นอาชีพหลักของคนไทย รองลงมาจากอาชีพเกษตรกรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากคนไทยยึดถือค่านิยมในอาชีพด้านความมีเกียรติอันเอง ทั้ง ๆ ที่อาชีพรับราชการมีรายได้ต่ำกว่าอาชีพอื่นบางอาชีพ

ค่านิยมในอาชีพเป็นสิ่งที่ปลูกฝังกันได้โดยการให้ข้อมูลทางอาชีพที่ถูกต้อง กว้างขวาง และลึกซึ้ง ผู้ที่จะช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือในการปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมแก่นักเรียน ในโรงเรียนก็คือครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูแนะแนว ซึ่งรับผิดชอบด้านการแนะแนวอาชีพ แรกก่อนที่ครูและครูแนะแนวจะช่วยเหลือนักเรียนในค่านิยมได้ก็ควรจะต้องทราบถึงแนวโน้มเกี่ยวกับ ค่านิยมในอาชีพและความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนเป็นพื้นฐาน ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่ อยู่นางการศึกษาและการแนะแนวซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและเข้าใจลักษณะอาชีพที่นักเรียนชอบเพื่อเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษา หรือเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรดังต่อไปนี้

- เพศ
- ประเภทของโรงเรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- อาชีพผู้ปกครอง

3. เพื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรดังต่อไปนี้

- เพศ
- ประเภทของโรงเรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- อาชีพผู้ปกครอง
- ค่านิยมในอาชีพ

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบถึงแนวโน้มในการเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครสวรรค์ และเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพ
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เป็นประโยชน์แก่ครูแนะแนวในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. อาจจะเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะการ เปิดวิชาเลือกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. อาจจะเป็นแนวทางแก่ครูและครูแนะแนวในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและค่านิยม
ในอาชีพที่เหมาะสมแก่นักเรียน
4. เป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเลือกอาชีพของ เด็กให้สอดคล้อง
กับค่านิยม ความต้องการ ความสามารถ ความถนัดของเด็กเอง และสังคม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้กระทำกับนักเรียนชายหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2519
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจาก
โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7 โรงเรียน จาก 13 โรงเรียน
คือ

1. โรงเรียนนครสวรรค์	อำเภอเมืองนครสวรรค์
2. โรงเรียนตากดีประชาสรรค์	อำเภوتاคลี
3. โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม	อำเภอท่าตะโก
4. โรงเรียนลาดยาววิทยาคม	อำเภอลาดยาว
5. โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม	อำเภอเมือง
6. โรงเรียนเก้าเลี้ยววิทยา	อำเภอเก้าเลี้ยว
7. โรงเรียนโกรกพระ	อำเภอโกรกพระ

จำแนกขอบข่ายในการศึกษาเป็น 2 หัวข้อ คือ

1. ค่านิยมในอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพ 9 ด้าน คือ

- 1.1 ~~ค่านิยมเกี่ยวกับชื่อเสียงและความก้าวหน้า~~
- 1.2 ค่านิยมการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ✓
- 1.3 ค่านิยมความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ✓
- 1.4 ~~ค่านิยมรายได้~~
- 1.5 ค่านิยมมีอิสระ ✓
- 1.6 ค่านิยมมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ✓
- 1.7 ค่านิยมการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ✓
- 1.8 ค่านิยมความสามารถ
- 1.9 ค่านิยมมีระเบียบแบบแผน

2. การเลือกอาชีพ ประกอบด้วยอาชีพ 9 หมวด คือ

- 2.1 งานที่ใช้วิชาชีพวิชาการ
- 2.2 งานบริหารและงานจัดการ
- 2.3 งานเสมียนพนักงาน
- 2.4 งานเกี่ยวกับการค้า
- 2.5 งานคานบริการ
- 2.6 งานกลีกรรม
- 2.7 งานเกี่ยวกับการผลิตและใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง
- 2.8 ทหาร
- 2.9 งานที่มิอาจจัดประเภทได้

ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1. ค่านิยมในอาชีพ (Occupational Values) หมายถึง การเลือกคุณลักษณะของอาชีพตามความชอบ ความสนใจและความปรารถนา ซึ่งการเลือกดังกล่าวได้รับการประเมินโดยการสังเกตและพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด คุณลักษณะของอาชีพที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
- 1.2 ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
- 1.3 ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ
- 1.4 ด้านรายได้
- 1.5 ด้านความเป็นอิสระ
- 1.6 ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
- 1.7 ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
- 1.8 ด้านความสามารถ
- 1.9 ด้านความมีระเบียบแบบแผน

2. อาชีพ (Occupation) หมายถึง การประกอบกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจด้านจิตใจ และด้านสังคมทุกชนิด ที่นักเรียนมุ่งหวังจะออกไปประกอบในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น 9 หมวด ตามการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ พ.ศ. 2512 ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย (กระทรวงมหาดไทย, 2512 : 479) ดังนี้

2.1 งานที่ใช้วิชาชีพวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่ได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมขั้นสูง หรือผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมทางเทคนิคต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ รวมถึงศิลปิน นักดนตรี นักประพันธ์ ซึ่งต้องใช้ความเฉลียวฉลาดปรากฏเบื่องเฉพาะงาน เช่น นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักการศึกษา เป็นต้น

2.2 งานบริหารและงานจัดการ ได้แก่ ผู้ออกกฎหมาย ผู้พิจารณากำหนดนโยบายทั้งของรัฐและเอกชน งานอำนวยการและงานจัดการขององค์การ เช่น นักบริหารของหน่วยงาน รัฐบาล ผู้จัดการองค์การรัฐบาลหรือเอกชน

2.3 งานเสริมพนักงาน ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพในสำนักงานทำงานเกี่ยวกับการจัดและเก็บรักษานันทิกประวัติและสถิติทุกชนิด ทำงานเกี่ยวกับเงิน การธุรกิจ อุตสาหกรรม โตตอบจดหมาย พนักงานเก็บตัว บุรุษไปรษณีย์ และเลขานุการ

2.4 งานเกี่ยวกับการค้า ทำงานเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าและบริการทุกชนิด ทั้งค้าส่งและค้าปลีก ผู้เรขาย นักโฆษณาสินค้า ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้สินค้า ตัวแทน นายหน้าหาประกัน และผู้รับจำนำ

2.5 งานด้านบริการ ได้แก่ การเสริมสวย การปรุงอาหาร ผู้ให้บริการ ความปลอดภัย ตำรวจ เจ้าหน้าทีเรือนจำ และยาม

2.6 งานกลีกรรม ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การประมง ทำไร่ ทำนาและทำสวน

2.7 งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ได้แก่ การก่อสร้าง การบำรุงรักษาและซ่อมทางหลวง ผู้ใช้อุปกรณ์ในการขนส่งและอุปกรณ์อื่น ๆ และผู้ทำงานประเภทช่างต่าง ๆ

2.8 งานทหาร ได้แก่ ผู้ที่รับราชการทหาร ผู้รับราชการประจำในกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองกำลังเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง

2.9 งานพินิจอาชีพประเภทใด

3. การเลือกอาชีพ หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนที่จะประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนซึ่งได้จากผล การสอบปลายปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึงผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนระหว่างกลุ่ม เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 - 74

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผู้ที่โคะแนนอยู่ในกลุ่ม
เปอร์เซนต์ไทลท์ต่ำกว่า 25 ลงมา

5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของบิดามารดาในปัจจุบัน กรณีที่ไม่มีบิดามารดา
ให้ถือเอาอาชีพของผู้ปกครองคนปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 9 หมวด ตามการจัดประเภท
มาตรฐานอาชีพ พ.ศ. 2512 ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

6. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา
ซึ่งในที่นี้แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.1 โรงเรียนมัธยมแบบประสม หมายถึง โรงเรียนที่มีการสอนหลายหลักสูตร
ในระดับมัธยมศึกษา ให้นักเรียนได้เลือกเรียนได้ตามความต้องการ สำหรับในจังหวัดนครสวรรค์
ได้แก่ โรงเรียนนครสวรรค์

6.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบธรรมดา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่
ทำการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาสายสามัญ พ.ศ. 2503 ได้แก่โรงเรียนตากคลีประชาสรรค์
โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม โรงเรียนลาดยาววิทยาคม โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม
โรงเรียนเก้าเลี้ยววิทยา และโรงเรียนโกรกพระ.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เนื่องจากค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญจึงได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าไว้บางพอสมควรทั้งในและนอกประเทศ เพื่อความสะดวกในการอ่านและการตั้งสมมุติฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้จัดไว้เป็นหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

ค่านิยมในอาชีพ (Occupational Values)

ได้มีผู้ให้คำนิยามของคำว่าค่านิยมไว้หลายท่าน เช่น สกอต (Scott, 1965 : 3) ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่าหมายถึง ความคิดรวบยอด หรืออุดมคติของบุคคลที่ใช้พิจารณาความดี ความถูกหรือความผิดซึ่งเป็นผลมาจากการสังเกตและความสนใจของบุคคลนั้น สำหรับเครช (Krech, 1962 : 102) ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นการต้องการของตนว่าเป็นสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่เป็นที่ต้องการของตนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ส่วนในทัศนะของ เพอร์โรน (Perrone, 1965 : 254) ให้ความหมายของค่านิยมในอาชีพว่าหมายถึง แนวโน้มที่บุคคลมีปฏิกิริยาต่อความพอใจหรือไม่พอใจเกี่ยวกับงานอันเป็นผลมาจากการสังเกตพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้ว

พัฒนาการของค่านิยม

ริช (Ruch, 1953 : 167) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการของค่านิยมไว้ว่า โดยส่วนใหญ่แล้วค่านิยมจะเกิดจากประสบการณ์จากชีวิตสิ่งแวดล้อมในบ้านของบุคคล ตัวอย่างเช่น เด็กซึ่งเติบโตขึ้นมาจากครอบครัวที่มีความนิยมชมชอบเกี่ยวกับการหาเงิน เด็กก็จะรับเอาค่านิยมทางค่านวัตถุของพ่อแม่มาเป็นของตน ซึ่งจะทำให้เด็กรักและแสวงหาเงินและวัตถุที่ต้องการในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กเติบโตมาจากครอบครัวที่พ่อแม่สนใจชมกับการเสียสละและการบริการสังคม

เด็กที่จะรับเอาคุณลักษณะแบบนั้นมาเป็นของตนด้วย เป็นธรรมดาที่มีเด็กบางคนเห็นจากพ่อแม่ จะควยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ตาม ย่อมจะแสวงหาความพอใจและยอมรับเอาค่านิยมของบุคคลที่อยู่ภายนอกครอบครัวยุมาเป็นของตน เด็กวัยรุ่นที่ขัดแย้งกับพ่อแม่ จะมีความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มภายนอกบ้าน จะยอมรับเอาความสนใจและค่านิยมของกลุ่มมาเป็นของตน โรงเรียน วัด สมาคม สโมสร และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ก็มีอิทธิพลต่อค่านิยมมากและ เป็นสิ่งที่กำหนดทางชีวิตของบุคคล บุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและค่านิยมในสังคมของตนก็จะพยายามแสวงหาสังคมที่พึงพอใจต่อไป

เนื่องจากค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกอาชีพจึงได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพไว้บ้าง และแต่ละคนได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็นหลาย ๆ ด้านแตกต่างกันไปบ้าง คล้ายคลึงกันบ้าง ดังต่อไปนี้

เชนเตอร์ส (Centers, 1949 : 151 - 160) ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาชุดหนึ่งเรียกว่า Job Values and Desires Questionnaires ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ 10 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นผู้นำ (Leadership)
2. ด้านประสบการณ์ที่น่าสนใจ (Interesting Experience)
3. ด้านความนับถือ (Esteem)
4. ด้านอำนาจ (Power)
5. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security)
6. ด้านการได้แสดงออกด้วยตนเอง (Self - Expression)
7. ด้านรายได้ (Profit)
8. ด้านชื่อเสียง (Fame)
9. ด้านการบริการสังคม (Social Service)
10. ด้านความอิสระ (Independence)

เซนเตอร์ ใช้แบบสอบถามนี้ศึกษาหาความแตกต่างของความต้องการและค่านิยมในอาชีพของบุคคลที่มีชั้นของสังคมแตกต่างกัน พบว่า คนชั้นกลางเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการได้แสดงออกด้วยตัวเอง ส่วนบุคคลระดับที่ใช้แรงงานเลือกค่านิยมด้านความมั่นคงปลอดภัย แบบสอบถามค่านิยมของเซนเตอร์นี้ ต่อมาได้นำไปใช้ศึกษาวิจัยอีกหลายท่าน เช่น ชิงเกอร์ส สเตฟเฟอร์ และแวกแมน (Wagman, 1965 : 258 - 262) และทอมสัน (Thompson, 1966 : 850 - 851)

มิลเลอร์ (Miller, 1956 : 244 - 246) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย โดยแบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security)
2. ด้านความพอใจในอาชีพ (Career Satisfaction)
3. ด้านเกียรติยศ (Prestige)
4. ด้านบริการสังคม (Social Rewards)

โอ คอนเนอร์ และคินเนน (O' Conner and Kinnane อ้างอิงจาก Kinnane and Bannon, 1964 : 273 - 279) ได้สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาค่านิยมในอาชีพชื่อ Work - Values Inventory โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมในอาชีพออกเป็น 10 ด้าน คือ

1. ด้านสวัสดิภาพทางสังคม (Social Welfare) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและการทำให้โลกเป็นสถานที่ที่สวยงาม
2. ด้านการให้คำแนะนำ (Supervision) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานแก่ผู้อื่น
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการได้ประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา
4. Variety เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการได้ทำงานหลาย ๆ อย่างไม่ซ้ำซากจำเจ

5. การได้รับผลสำเร็จ (Accomplishment) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการรู้สึกว่าจะได้รับผลสำเร็จในที่สุด

6. ด้านความเป็นอิสระ (Freedom) เกี่ยวกับความพอใจอันเนื่องมาจากการได้รับอนุญาตให้ทำหรือใช้ชีวิตตามแบบที่ตนต้องการ

7. ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security) เกี่ยวกับความพอใจในการที่จะได้รับเงินทดแทนมาก ๆ ถึงแม้ว่าจะทำงานหนัก

8. ด้านความพอใจในการสมาคม (Pleasant Associates) เป็นองค์ประกอบของความพอใจที่ได้จากการทำงานซึ่งต้องติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน และมีหัวหน้างานที่ตรงไปตรงมา

9. ด้านเกียรติยศ (Prestige) เกี่ยวกับความพอใจอันได้จากการที่เพื่อนร่วมงานยอมรับตนเองและผลงานที่ทำ

10. ความพอใจในสิ่งแวดล้อม (Pleasant Surroundings) งานที่ทำอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่น่าพอใจ

คานิยมทั้ง 10 ด้านนี้ยังจัดเป็นประเภทได้ 2 ประเภท คือ

1. คานิยมที่เกิดจากภายใน (Intrinsic) ซึ่งประกอบด้วยคานิยมในอาชีพ ค่านิยมทางสังคม การให้คำแนะนำ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานหลายอย่างไม่ซ้ำซากจำเจ

2. คานิยมที่เกิดจากภายนอก (Extrinsic Rewards) ประกอบด้วยคานิยมในอาชีพ ค่านิยมด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความพอใจในการสมาคม เกียรติยศและความพอใจในสิ่งแวดล้อม

กริบบอนส์ และโลเนส (Gribbons and Lohnes, 1965 : 250) ได้แบ่งคานิยมในอาชีพออกเป็น 12 ด้าน คือ

1. ด้านความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง โอกาสที่จะรุ่งเรืองและก้าวหน้าในการทำงาน มีอนาคตที่สามารถที่จะได้เป็นผู้จัดการในองค์กรและสามารถที่จะทำงานโดยได้จากงานระดับต่ำขึ้นไปถึงงานระดับสูงได้

2. ด้านความต้องการ (Demand) หมายถึง งานที่เป็นที่ต้องการของสังคม
3. สภาพทางภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว (Geographic Location, Travel) หมายถึง งานที่ไกลท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ และได้รับการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว
4. ด้านความสนใจ (Interest) หมายถึงงานที่คนสนใจจะกระทำอย่างแท้จริง
5. การแต่งงานและครอบครัว (Marriage and Family) หมายถึงงานที่พอจะมีเวลาให้แก่ครอบครัว บ้าน และสัตว์เลี้ยง
6. การบริการสังคม (Social Service) คือการมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่นสามารถทำให้ผู้อื่นได้รับความพอใจได้
7. การเกี่ยวข้องกับบุคคล (Personal Contact) คือการมีโอกาสได้พบเพื่อนใหม่ ๆ ชอพบปะกับบุคคล และการได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น
8. ด้านความสามารถ (Preparation Ability) หมายถึง การทำงานที่ต้องใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่
9. ด้านเกียรติยศ (Prestige) หมายถึง งานที่ทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมในตน ให้การยอมรับและยกย่อง
10. ด้านเงินเดือน (Salary) หมายถึง งานที่มีรายได้ดีพอที่จะค่าจุนครอบครัว และเหลือเก็บสะสมไว้
11. ด้านความพอใจ (Satisfaction) หมายถึง งานที่ทำแล้วทำให้เกิดความสุข ความพอใจ ได้ทำในสิ่งที่ได้ผลคุ้มค่า
12. จุดมุ่งหมายส่วนตัว (Personal Goals) หมายถึงงานที่สามารถพัฒนาตนเองและทำให้รู้จักตนเองดีขึ้น

เพอร์โรน (Perrone, 1965 : 254) แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 16 ด้าน คือ

1. ด้านรายได้ดี (Good income)
2. ด้านความสนใจในงานอย่างแท้จริง (Really interesting work)
3. ด้านการใช้ความสามารถพิเศษ (Use special talent)

3. ด้านความเป็นผู้นำ
4. ด้านความเป็นอิสระ
5. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า
6. ด้านการบริการสังคม
7. ด้านความพอใจในการทำงานกับธรรมชาติ

ความแตกต่างระหว่างเพศกับค่านิยมในอาชีพ

ในปี ค.ศ. 1954 ซิงเกอร์ และสเตฟเฟอร์ (Singer and Steffre อ้างอิงจาก Wagman, 1965 : 260) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิง ระดับมัธยมศึกษา ปีสุดท้าย โดยใช้แบบสอบถามวัดค่านิยมของ เซนเตอร์ส ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพ 10 ด้าน พบว่า นักเรียนชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านประสบการณ์ทางสนใจ ความมีชื่อเสียง และความ มีอำนาจแตกต่างกับนักเรียนหญิงที่เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาวิจัยของ กริบบอนส์ และโลเนส (Gribbons and Lohnes, 1965 : 248-252) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในอาชีพของเด็กรุ่น โดยทำการศึกษาระยะยาว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 - 1963 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชายหญิงในเมืองบอสตัน 111 คน วิธีการ เก็บข้อมูลคือการสัมภาษณ์ โดยมีข้อคำถาม 43 ข้อ ซึ่งคำถามทั้ง 43 ข้อนี้ แสดงถึง ค่านิยมในอาชีพ 12 ด้าน พบว่าความแตกต่างระหว่างเพศทำให้นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน นักเรียนชายเลือกค่านิยมด้านรายได้ และความมีเกียรติ นักเรียนหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพด้าน การติดต่อกับคน การบริการสังคม การมีเวลาให้กับครอบครัว ส่วนค่านิยมที่นักเรียนหญิงเลือก คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา 5 ปี คือด้านการติดต่อกับบุคคล สภาพภูมิศาสตร์ และการเดินทาง ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนเลือกเพิ่มขึ้นคือ ค่านิยมด้านความสามารถและความก้าวหน้า

ในปี 1959 ดิพบอย และแอนเดอร์สัน (Dipboye and Anderson, 1959 : 121 - 124) ได้ทำการศึกษาวิจัยค่านิยมในอาชีพของนักเรียน เกรด 9 และเกรด 12 ของนักเรียนมัธยมส่วนกลางรัฐนิวยอร์ก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะเลือกเอาความน่าสนใจของอาชีพ

เป็นค่านิยมในอาชีพที่สำคัญที่สุด ความมั่นคงของอาชีพเป็นค่านิยมในอาชีพที่สำคัญรองลงมา ส่วนค่านิยมในอาชีพที่มีความสำคัญน้อยคือ ค่านายได้ นักเรียนชายเลือกค่านิยมในอาชีพทางด้านการมีรายได้ดี ความก้าวหน้าในการทำงานและการมีอิสระในการทำงาน ส่วนนักเรียนหญิงจะเลือกค่านิยมในอาชีพที่คำนึงถึงความมีเกียรติในสังคม ความน่าสนใจของอาชีพ การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสภาพของการทำงาน

ต่อมาในปี 1962 แวกแมน (Wagman, 1965 : 258 - 262) ได้ทำการศึกษากับนักศึกษาชายหญิงของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ 259 คน โดยใช้แบบสอบถามของเซนเตอร์สพบว่า นักศึกษาชายเลือกค่านิยมในอาชีพที่คำนึงความนิยมนับถือ ส่วนนักศึกษาหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพที่คำนึงการบริการสังคม ซึ่งการเลือกค่านิยมในอาชีพของนักศึกษาหญิงนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ซิงเกอร์ และสเตฟเฟอร์ (Singer and Steffre อ้างอิงจาก Wagman, 1965 : 258 - 262) และผลการศึกษาวิจัยของกริบบอนส์ และโลเนส (Gribbons and Lohnes, 1965 : 248 - 252) ในปีเดียวกันนี้ ทอมสัน (Thompson, 1966 : 850 - 851) ได้ทำการศึกษาวิจัยค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในแคลิฟอร์เนีย 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียน เกรด 9 จำนวน 2287 คน โดยใช้แบบสอบถามของเซนเตอร์สเช่นเดียวกัน ได้ผลสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของซิงเกอร์ สเตฟเฟอร์ และแวกแมน (Wagman, 1965 : 258 - 262) ที่ว่ามีความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกค่านิยมในอาชีพ ซึ่งนักเรียนชายเลือกค่านิยมในอาชีพที่เน้นการแสดงความสามารถ และการช่วยเหลือผู้อื่น

ในปี ค.ศ. 1971 กูเกอร์ (Cooker, 1972 : 6121) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิง เกรด 4, 5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพ 7 ด้านคือ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น (Altruism) การมีอำนาจบังคับบัญชา (Control) ความมีอิสระในงาน (Job freedom) เงิน (Money) เกียรติยศ (Prestige) ความมั่นคงปลอดภัย (Security) และ ความสมปรารถนาของตนเอง (Self - realization) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือก

ค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันคือ ชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชา และเงินมากกว่านักเรียนหญิงซึ่งเลือกค่านิยมในอาชีพด้านคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นเป็นผลที่สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของซิงเกอร์ สเตฟเฟอร์ และแวกแมน (Wagman, 1965 : 258 - 262) ทอมสัน (Thompson, 1966 : 850 - 851) กริบบอนส์ และโลเนส (Gribbons and Lohnes, 1965 : 248 - 252)

ความแตกต่างระหว่างเพศกับค่านิยมในอาชีพที่คนไทยศึกษาไว้ ยุพรรณี สุขสมบัติ (ยุพรรณี สุขสมบัติ, 2510) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2510 เป็นนักเรียนชายหญิง 300 คน อายุระหว่าง 13 - 19 ปี ได้ผลสอดคล้องกับการศึกษาของชาวต่างประเทศที่มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชายในการเลือกค่านิยมในอาชีพ ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 จิตรอารี เนตรหิน (จิตรอารี เนตรหิน, 2513) ได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคศึกษา 11 จำนวน 450 คน โดยใช้แบบสอบถามค่านิยมทางอาชีพ ได้ผลสอดคล้องกับผลการศึกษาของยุพรรณี สุขสมบัติ (ยุพรรณี สุขสมบัติ, 2510) และผลการวิจัยของชาวต่างประเทศที่มีความแตกต่างระหว่างเพศกับการเลือกค่านิยมทางอาชีพ นักเรียนชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านรายได้และความเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนหญิงเลือกค่านิยมทางอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า และการบริการสังคมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับค่านิยมในอาชีพ

ปี ค.ศ. 1958 วอคตัน (Vaughan, 1959 : 209 - 210) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมด้านความเป็นผู้นำ ผลการเรียนและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 2 จำนวน 180 คน และนักเรียนปีสุดท้าย 155 คน ในโรงเรียนมัธยมลินคอล์น เซาท์อีสต์ โดยใช้เครื่องมือสำรวจค่านิยมของโป (Poe's Inventory of Values) และแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคูเดอร์ (The Kuder Preference Record - Vocational) พบว่านักเรียน

ที่เลือกค่านิยมด้านความงาม ค่านักบุญ ค่านิยมสัมพันธ และด้านศาสนา มีผลการเรียน
ต่างกัน ต่อมาในปี ค.ศ. 1962 ทอมสัน (Thompson, 1966 : 850 - 851)
ได้ศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เลือกค่านิยมในอาชีพที่แน่นอนได้
มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนผลการศึกษา
ของเพอร์โรน (Perrone, 1965 : 248 - 252) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนสูง เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการได้แสดงออกและด้านอาชีพที่นำความพอใจส่วนตัว
มาให้ ทั้งยังต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป เพื่อนำตนไปสู่จุดหมายในชีวิตที่ตั้งไว้
ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะไม่สนใจงาน
การแสดงออก และตั้งจุดหมายในชีวิตที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถ

ผลการศึกษาของบุพพณี สุขสมบัติ (บุพพณี สุขสมบัติ, 2510) พบว่า
มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญากับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน ได้แก่นักเรียนที่มีระดับ
สติปัญญาสูงให้ความสำคัญแก่ค่านิยมในอาชีพด้านการมีผู้นำบังคับบัญชา เป็นนักบริหารที่ดี การมี
อาชีพสุจริต ความสนใจในการทำงาน และการมีอิสระในการทำงานมากกว่านักเรียนที่มีระดับ
สติปัญญาต่ำ

อาชีพของบุพการีกับค่านิยมในอาชีพ

ผลการศึกษาของทอมสัน (Thompson, 1966 : 850 - 851) ในปี ค.ศ. 1962
พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพของนักเรียนกับอาชีพของบิดา นักเรียนที่มีบิดา
ประกอบอาชีพที่วิชาชีพชั้นสูงจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีบิดา
ประกอบอาชีพใช้แรงงานและค้าขาย ซึ่งจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัย
และด้านการมีรายได้มากกว่า นักเรียนที่มารดาออกทำงานนอกบ้านเลือกค่านิยมในอาชีพด้าน
ความมั่นคงปลอดภัยมากกว่านักเรียนที่มารดามีได้ทำงานนอกบ้าน ส่วนการศึกษาของบุพพณี
สุขสมบัติ (บุพพณี สุขสมบัติ, 2510) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดา

กับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนเพียงบางคนเท่านั้น เช่น นักเรียนที่มีความารถประกอบอาชีพระดับสูง เห็นความสำคัญของการมีอิสระในการทำงานมากกว่านักเรียนที่มีความารถประกอบอาชีพในระดับต่ำ

* การเลือกอาชีพ

การประกอบอาชีพเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับบุคคลโดยทั่วไป การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จนั้นนับว่าเป็นปัญหาสร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคลมาก เนื่องจากการเลือกอาชีพเป็นจุดที่สร้างความยากลำบากให้แก่บุคคลมาก เช่นนี้ จึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาเรื่องการเลือกอาชีพของบุคคลไว้อย่างกว้างขวางแล้วรวบรวมสรุปตั้งเป็นทฤษฎีทางการเลือกอาชีพเอาไว้ แต่ละทฤษฎีจะแสดงถึงทัศนะของเจ้าของทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

✓ กิ้นสเบิร์ก (Ginzberg, 1966 : 47 - 57) กล่าวถึงการเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการตั้งแต่เกิดจนตายไม่ใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นลำดับติดต่อกันไป แต่ละขั้นของกระบวนการมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของอายุของแต่ละบุคคลซึ่งกาลเวลาเหล่านี้จะไม่หวนย้อนกลับหลังไปอีก ดังนั้นเมื่อตัดสินใจแล้วจะกลับหลังไม่ได้ การเลือกเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่กาลข้างหน้า และจะจบลงด้วยการประนีประนอมระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเอง กับความเป็นจริงในโลก ดังนั้นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของกิ้นสเบิร์กจึงมี 3 ประการ คือ

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process)
2. กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้ (Irreversible)
3. การเลือกอาชีพจะมีการประนีประนอมขั้นสุดท้ายระหว่างความสามารถ

ความสนใจ และความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม (Compromise),

กินสเบอร์ก แบ่งช่วงการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. Fantasy Period เริ่มตั้งแต่ก่อนอายุ 11 ปี การเลือกอาชีพระยะนี้เป็นกระบวนการเลือกแบบเพ้อฝัน เป็นแต่เพียงความอยากเท่านั้น เด็กจะคิดถึงอาชีพในรูปของความปรารถนาที่จะเป็นเมื่อเป็นผู้ใหญ่ เด็กไม่สามารถที่จะประมาณความสามารถ หรือโอกาสและขอบเขตของความจริงได้ ระยะนี้เป็นระยะแรกที่เกิดทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับงาน เช่น เด็กจะพูดว่า "ฉันไม่ชอบทำงานหนัก" "ฉันไม่ชอบทำงานที่เกี่ยวข้องกับความสกปรก"

2. Tentative Period อายุ 11 - 17 ปี การเลือกอาชีพระยะนี้แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกี่ยวกับปัญหาของการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต คำนึงถึงอนาคตมากกว่าปัจจุบัน ระยะนี้การเลือกยังเป็นการเลือกที่ยืดหยุ่นประกอบเกี่ยวกับตัวเองอยู่ เช่น คำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนเอง คนส่วนมากจะมีระยะการเลือกสูงสุดอยู่แค่นี้ ระยะนี้ยังแบ่งออกเป็นขั้นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.1 Interest Stage การเลือกในขั้นนี้จะอยู่ในรูปของความสนใจ และส่วนมากจะสัมพันธ์กับความปรารถนาในระยะ Fantasy Period

2.2 Capacity Stage การเลือกจะคำนึงถึงความสามารถ โดยการประเมินความสามารถของตนเอง การเลือกที่อาศัย ความสนใจ อย่างเดียวอาจจะผิดพลาดได้

2.3 Value Stage การเลือกจะคำนึงถึงค่านิยมของตนเองด้วย เด็กจะเริ่มมีค่านิยมเมื่อเขาอยู่วัยรุ่นตอนต้น

2.4 Transition เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ โดยทั่วไปเด็กจะสุ่มซมที่มีความคุ้นเคยเกี่ยวกับองค์ประกอบของความเป็นจริงมากขึ้น ในขั้นนี้เด็กหญิงจะปรับตัวให้เข้ากับบทบาทในอนาคต คือบทบาทของความเป็นภรรยาและความเป็นแม่ และมักจะนึกถึงการแต่งงานมากกว่าการทำงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับเด็กชายที่มักจะเลือกอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. Realistic Period อายุ 17 ปี - ผู้ใหญ่ ระบายบุคคลจะยอมรับ
เอาความจริงในสิ่งแวดล้อมเข้ามามีอิทธิพลต่อการเลือก การเลือกจะเป็นการประนีประนอม
(Compromise) ระหว่างความต้องการของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้ ระบายนี้แบ่งออกเป็น
ชั้นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

3.1 Exploration Stage เป็นขั้นที่พยายามจะให้การตัดสินใจเลือก
เป็นสิ่งที่ตรงกับความเป็นจริง คำนึงถึงความสนใจและค่านิยมของตนเอง เป็นขั้นที่เด็กคำนึงถึง
อนาคตของตนเองมาก

3.2 Crystallization Stage อายุประมาณ 20 ปี เป็นขั้นที่
ยอมรับคุณภาพของตนเอง คำนึงถึงจุดประสงค์ของอาชีพที่ตนจะเลือกต่อไปเป็นการตัดสินใจ
ขั้นสุดท้าย

3.3 Specification Stage เป็นขั้นวางแผนเกี่ยวกับขอบข่าย
ของการเลือกในอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยมีการฝึกเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ ถ้าปรากฏว่า
งานที่เลือกแล้วไม่น่ามาซึ่งความพอใจก็จะเข้าไปรับการฝึกเฉพาะงานด้านใดด้านหนึ่ง เป็นการ
หาความรู้ใหม่เฉพาะอาชีพต่อไป

ซูเปอร์ (Super อ้างอิงจาก Peters, 1967 : 99 - 108)
ได้ทำการศึกษาการเลือกอาชีพและได้สรุปรวบรวมทั้งเป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้นโดยใช้ชื่อ
ทฤษฎีว่า "Theory of Vocational Development" ซูเปอร์ใช้คำว่า Development
แทน Choice ก็เพราะว่า Development มีความกว้างกว่า ซึ่งหมายรวมถึงความชอบ
การเลือกการพิจารณาตัดสินใจและการเข้าประกอบอาชีพ ความรู้อันเป็นรากฐานเบื้องต้นของทฤษฎี
นี้มีอยู่ 12 ประการ คือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ทฤษฎีของ
ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหัวข้อสำคัญทั้งด้านที่เกี่ยวกับการศึกษาและจิตวิทยาทางอาชีพ เพราะ
บุคคลย่อมแตกต่างกันทั้งในความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกอาชีพ
ของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ความสามารถหลาย ๆ อย่างในตัวบุคคล (Multipotentiality) บุคคลแต่ละคนมีขีดความสามารถประจำตัวของแต่ละบุคคลที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือพอใจในงานอย่างใดอย่างหนึ่ง การที่จะนำเอาคนหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกคนหนึ่งนั้นไม่ได้ ทุกคนจะมีความสามารถเฉพาะตัวแก่คนละอย่าง

3. กระบวนการความสามารถในอาชีพ (Occupational Ability Patterns) อาชีพแต่ละอาชีพจะมีกระบวนการความสามารถเฉพาะของแต่ละอาชีพ เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ นั่นคืออาชีพหนึ่ง ๆ ก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ต่างไปจากอีกอาชีพหนึ่ง

4. การเลียนแบบและบทบาทของรูปแบบ (Identification and Role of Models) บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดาหรือบุคคลอื่นในด้านการประกอบอาชีพ เด็กวัยรุ่นจะสนใจอาชีพโดยการเลียนแบบจากอาชีพของผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ใหญ่ก็ควรจะเป็นรูปแบบที่ดีให้แก่เด็ก

5. ความต่อเนื่องของการตัดสินใจ (Continuity of Adjustment) การที่บุคคลจะเลือกอาชีพอะไรนั้นการตัดสินใจเลือกจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง (Continuous Process) ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานอยู่ รวมทั้ง Self - concept ของตนเองย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ ดังนั้นการเลือกและการตัดสินใจก็ต้อง เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป

6. ช่วงของชีวิต (Life Stage) กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 Growth Stage ขั้นของการเจริญเติบโต เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นระยะที่เด็กกำลังเจริญเติบโต

6.2 Exploration Stage ขั้นของการสำรวจ ระหว่างอายุ 14 - 25 ปี เป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจตนเอง ทดลองสวมบทบาทของผู้ใหญ่ เช่น การหาгу การหาอาชีพ และการหาตำแหน่งในสังคม

6.3 Establishment Stage ขั้นของการสร้างหลักฐาน

ระหว่างอายุ 25 - 45 ปี เป็นช่วงที่บุคคลคิดมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอน มีงานทำมั่นคง และมีบ้านอยู่อาศัย

6.4 Maintenance Stage ขั้นของชีวิตที่มั่นคง ระหว่างอายุ

45 - 65 ปี เป็นช่วงที่เห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามที่จะมีหน้าที่ความหาความก้าวหน้าในการทำงาน

6.5 Decline Stage ขั้นของความเสื่อม ตั้งแต่อายุ 65 ปี

ถึงตาย เป็นช่วงที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบน้อย และมีบทบาทในสังคมน้อย

7. กระบวนการของอาชีพ (Career Patterns) กระบวนการของอาชีพ

ขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจ และโอกาส ซึ่งกระบวนการอาชีพนี้ได้แก่ ระดับความสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงาน อาชีพบางอย่างทำให้เปลี่ยนงานบ่อย แต่อาชีพบางอย่างก็ไม่ค่อยเปลี่ยนงานบ่อย ๆ

8. การพัฒนาอาชีพควรได้รับการแนะแนวทาง (Development Can

Be Guided) การพัฒนาตลอดทุกช่วงของชีวิตควรได้รับการแนะแนวทางให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม โดยการให้ทดลองฝึกงานบางตามโอกาสอันควร

9. การพัฒนาอาชีพเป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

(Development the Result of Interaction) สิ่งแวดล้อมได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู

จากบ้าน การได้รับการศึกษาจากโรงเรียนและจากสังคม ซึ่งจะเป็นสิ่งช่วยประเมิณ

แปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและทดลองวางแผนเกี่ยวกับอาชีพเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจ

ตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นการสร้าง Self - concept ของตนเองด้วย คือทำให้รู้จักตนเอง

เช่น รู้จักความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง อันจะทำให้รู้จักประเมินประม

ระหว่างความสามารถของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้จริง

10. ความไม่คงที่ของกระแสนอาชีพ (The Dynamics of Career Patterns) กระแสนอาชีพขึ้นอยู่กับระดับของสังคม เศรษฐกิจ ของบิดามารดา สติปัญญา ความสามารถ และความสนใจของบุคคลซึ่งไม่คงที่เช่นเดียวกับการพัฒนาการของบุคคลตามช่วงชีวิต ระหว่างช่วงของการเจริญเติบโต (the growth stage) และระยะต้นของช่วงการสำรวจ (the early exploration stage) บุคคลจะมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยต่อกระบวนการพัฒนาอาชีพ แต่ความเข้าใจอันเล็กน้อยนี้มีประโยชน์สำหรับกระบวนการนี้ในช่วงหลังของขั้นของการเจริญเติบโต (late exploratory stage) ขั้นของการสร้างหลักฐาน (establishment stage) และขั้นของชีวิตที่มั่นคง (maintenance stage)

11. ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่ง และบทบาทของบุคคล (Job Satisfaction : Individual Differences, Status and Role) บุคคลจะพึงพอใจในงานต่างงานนั้นไปกันได้กับวิถีชีวิต ความสามารถและการได้สวมบทบาทตามที่บุคคลนั้นต้องการ ระดับของความพอใจขึ้นอยู่กับระดับของการพัฒนา (Self-concept ของบุคคล

12. งานคือวิถีทางของชีวิต (Work is a Way of Life) งานเป็นวิถีทางแห่งชีวิตของบุคคล การที่บุคคลจะพึงพอใจในงานและพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลได้ค้นพบทางออกที่ใดแสดงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของบุคคลนั้น ๆ และสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นเลือกแล้ว

ทฤษฎีการเลือกอาชีพที่รู้จักกันคือทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice) เจ้าของทฤษฎีคือ ฮอลแลนด์ (Holland, 1966 : 132) ซึ่งมีความเชื่อว่า ความสนใจในอาชีพและความชอบในอาชีพของบุคคลมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ดังนั้นการเลือกอาชีพจึงเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของบุคคล และแบบสำรวจความสนใจในอาชีพก็คือแบบสำรวจบุคลิกภาพนั่นเอง นอกจากนี้ ฮอลแลนด์ ยังเชื่อว่า ความพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ และความสัมฤทธิ์ผลในอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้อง

กันระหว่างบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมของงานแต่ละชนิด จากความเชื่อเช่นนี้ ฮอลแลนด์ จึงแบ่งแยกประเภทบุคลิกภาพของบุคคลและประเภทของสิ่งแวดล้อมของงานดังต่อไปนี้

ประเภทของบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์แบ่งประเภทของบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. The Realistic Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ คือ มีลักษณะของความเป็นผู้ชาย แข็งแรง ไม่ชอบเข้าสังคม มีความก้าวร้าว มีความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ และทักษะเป็นอย่างดี แต่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และทักษะ ชอบปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้มักจะชอบอาชีพต่อไปนี้คือ อาชีพด้านเทคนิคการบิน การก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า การประมง วิศวกรรมเครื่องกล ช่างต่อท่อปะปา ช่างถ่ายรูป พนักงานควบคุมเครื่องจักรกลคน พนักงานวิทยุ ช่างสำรวจ การเกษตร
2. The Intellectual Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้มีลักษณะของ ผู้ชาย เข้าสังคมไม่ค่อยเป็น ชอบเก็บตัว ชอบคิดมากกว่าการกระทำ ชอบใช้สติปัญญา มีค่านิยมและทัศนคติที่ไม่ค่อยตรงตามประเพณี บุคคลประเภทนี้ชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เคมี บรรณการการวารสารวิทยาศาสตร์ ธรณีวิทยา การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ อุตุนิยมศาสตร์ กายภาพศาสตร์ เขียนบทความทางวิทยาศาสตร์ และสัตว์แพทย์
3. The Social Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ชอบการสังคม มีความรับผิดชอบ มีลักษณะของเพศหญิง ชอบทางคานอักษรศาสตร์ การศาสนา มีความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์ และการใช้ทักษะเป็นอย่างดี หลีกเลี่ยงวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา ชอบกิจกรรมทางกายภาพ ชอบแก้ปัญหาให้แกผู้อื่น มีความสามารถในการพูด ชอบอาชีพที่ช่วยเหลือผู้อื่น เช่น เป็นครูดูแลหรือผู้จัดการโรงเรียน นักจิตวิทยาคลินิก ตัวแทนของสวัสดิภาพทางสังคม นักสอนศาสนา กฎ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านปัญหาเยาวชน ผู้ให้คำปรึกษาหารือ ครูพลศึกษา ผู้ควบคุมดูแลสนามกีฬา หรือสนามเด็กเล่น จิตแพทย์ นักพูด

4. The Conventional Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบนีชอบรูปแบบทางภาษา และกิจกรรมเกี่ยวกับตัวเลข ชอบบทบาทของการเป็นผู้ผู้ใ้บังคับบัญชา หลีกเลียงสถานการณ์ที่ท้าทาย และการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ชอบการกระทำตามระเบียบแบบแผน ชอบผู้ดูแลรักษาหนังสือ ผู้ตรวจเงิน ผู้ประเมินราคา พนักงานขาย เลข นักวิเคราะห์การเงิน ผู้ควบคุมการสำรวจ พนักงานบัญชี ผู้เชี่ยวชาญในการควบคุมคุณภาพ นักสถิติ ผู้เชี่ยวชาญทางคณิตศาสตร์ ผู้จัดการการค้า และการขนส่ง

5. The Enterprising Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้จะมีลักษณะของเพศชาย มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการโฆษณา มีลักษณะเป็นคนเด่น แข็งแรง ไม่ค่อยชอบการใช้สถิติปัญหา ชอบงานที่ได้แสดงออก และชอบเป็นผู้นำ มีความก้าวร้าวทางคำพูด อาชีพที่บุคคลประเภทนี้ชอบได้แก่ งานด้านบริหารธุรกิจ พนักงานขาย ผู้จัดการโรงแรม งานในภัตตาคาร นักเสี่ยงโชคค้ากำไร ผู้จัดการกีฬา ผู้ขายหุ้นและขายสินค้า ผู้อำนวยการโทรทัศน์ นายหน้าขายของที่ทองเที่ยวไป

6. The Artistic Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ไม่ชอบการเข้าสังคม มีความต้องการที่จะแสดงออกตามแบบ เฉพาะของตนไม่คงเหมือน หรือตามอย่างผู้อื่น มีบทบาทของผู้หญิง มีความหวนมาจากความไม่สงบของอารมณ์บ่อย ๆ ชอบถ่ายทอดปัญหาสิ่งแวดล้อมออกมาโดยการแสดงออกทางศิลปะ อาชีพที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ชอบ ได้แก่ ผู้จำหน่ายผลงานทางศิลปะ นักเขียน นักเขียนการ์ตูน พริตตีศิลป์ นักประพันธ์เพลง นักร้อง ผู้สอนการแสดง นักเขียนที่ไม่ประจำอยู่ในสำนักงานหนังสือพิมพ์ ผู้เรียบเรียงเสียงประสานดนตรี นักดนตรี คนเขียนบทละคร นักกวี ผู้จัดเวที ผู้ควบคุมวงดนตรี

ประเภทของสิ่งแวดล้อม

ประเภทของสิ่งแวดล้อมที่ฮอลแลนด์ แบ่งไว้มี 6 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับประเภทของบุคลิกภาพคือ

1. The Realistic Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้มีลักษณะที่เป็นรูปธรรม เช่น งานที่ใช้ทักษะทางจักรกล งานที่ต้องใช้กำลังกาย งานกลางแจ้ง งานที่เหมาะสมกับ

สิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น ช่างเทคนิค ช่างไฟฟ้า งานก่อสร้าง การเกษตร สถานที่
ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้เช่น สถานีเคบินน้ำมัน ร้านค้าเครื่องจักร ฟาร์ม สถานที่
ก่อสร้าง และร้านค้าคน

2. The Intellectual Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะ
ที่เป็นนามธรรม งานที่ต้องใช้ความสามารถ งานสร้างสรรค์ อันเป็นผลมาจากความคิดและ
สติปัญญา ใช้ความสามารถทาง สติปัญญามากกว่าการใช้มือ . สิ่งที่สำคัญสำหรับงานในสิ่งแวดล้อม
ประเภทนี้คือ ความสามารถในการเขียน งานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น วิศวกร
มานุษยวิทยา นักการศาสนา นักชีววิทยา นักพฤกษศาสตร์ นักวิจัยในห้องทดลอง นักวินิจฉัยโรค
ในโรงพยาบาลหรือคลินิก งานห้องสมุด งานวิจัยเครื่องจักร นักคำนวณ สถานที่ที่จัดอยู่ใน
สิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น ห้องทดลองวิจัย ห้องวินิจฉัยโรคในโรงพยาบาลหรือคลินิก ห้อง
อ่านหนังสือ และที่ทำงานที่หนังสือวิทยาศาสตร์ / ห้องสมุด

3. The Social Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงาน
ที่ต้องการความสามารถในการแปลความหมาย และแก้ไขพฤติกรรมของมนุษย์ สนใจในการสื่อสาร
กับผู้อื่น งานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ได้แก่ ผู้จัดการโรงเรียน นักจิตวิทยาสังคม ตัวแทน
สวัสดิภาพทางสังคม ครู นักสอนศาสนา สถานที่ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น โรงเรียน
หรือวิทยาลัย สำนักงานบริการให้คำปรึกษาหรือ สถานบริการสัมภาษณ์เพื่อการบำบัด โรงพยาบาล
โรคจิต วัด สำนักงานทางการศึกษา และศูนย์พักผ่อนหย่อนใจ

4. The Conventional Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะ
งานที่ต้องมีระบบ งานในเวลาดำเนินการ งานที่เป็นรูปธรรม งานที่ต้องใช้กระบวนการทางภาษา และ
การคำนวณ เช่นงานธนาคาร ผู้ดูแลหนังสือ ผู้ตรวจเงิน ผู้ประเมินราคา พนักงานขาย
นักวิเคราะห์การเงิน ผู้ควบคุมการสำรวจ พนักงานบัญชี ผู้เชี่ยวชาญการควบคุมคุณภาพ
สถานที่ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ได้แก่ ธนาคาร บริษัท ที่ทำการไปรษณีย์ ห้องเอกสาร
และสำนักงานธุรกิจ

5. The Enterprising Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงานที่ต้องใช้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการโฆษณา จักชวน และแนะนำผู้อื่น ได้แก่งานบริหารธุรกิจ ผู้ขาย ผู้จัดการโรงแรม ประชาสัมพันธ์ของโรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ทำงานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ ได้แก่ ย่านพาหนะ สำนักงานที่กิน ที่ชุมนุมทางการเมือง และสำนักงานนายหนาแจ้งความ

6. The Artistic Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงานที่ต้องการการแปลความหมาย หรือการสร้างสรรค์รูปแบบของศิลป์ ตลอดจนรสนิยม ความรู้สึก และจินตนาการและต้องการความสามารถในการวาดเส้น ใช้ความรู้สึกและอารมณ์ในการแก้ปัญหา สถานที่ทำงานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ ได้แก่ สถานที่ซ่อมและแสดงละคร สถานที่แสดงดนตรี ห้องเต้นรำ ห้องเขียนหนังสือ และห้องสมุด

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์แล้วพอจะมองเห็นแนวทางของการเลือกอาชีพได้ว่า ถ้าบุคคลใดต้องการจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้เกิดความพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพแล้วบุคคลนั้นควรจะพิจารณาอาชีพที่มีลักษณะงานและสิ่งแวดล้อมของงานที่สอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของตนเอง

* ความแตกต่างระหว่างเพศกับการเลือกอาชีพ

อีเซล และเทท (Ezell and Tate, 1955 : 217 - 222) ได้ทำการศึกษาเรื่องเค้กระดัมมัธยมศึกษามองอนาคตอย่างไร พบว่าอาชีพที่เด็กชายสนใจมากที่สุดคือ มาจากบรรพบุรุษ (Descending Order) อาชีพที่ไว้วิชาชีพชั้นสูง (Professional) การค้า เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจอาชีพที่ไว้วิชาชีพชั้นสูง เสมียน การค้า และงานภายในบ้าน (Domestic Service) เป็นส่วนมาก

ต่อมาในปี ค.ศ. 1959 เพาเวลล์ และบลูม (Powell and Bloom, 1962 : 126 - 133) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการและเหตุผลในการเลือกอาชีพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยม 929 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในเกรด 10, 11 และ 12 มีอายุระหว่าง 14 - 19 ปี โดยให้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนชายและหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกันคือ นักเรียนชายเลือกอาชีพ

วิศวกรมากที่สุด (23.3 %) นักเรียนหญิงเลือกงานในสำนักงานมากที่สุด (21.6 %)

รองลงมาคืออาชีพครูและพยาบาล

ในปี พ.ศ. 2510 ศิริวิลักษณ์ จินตกุล (ศิริวิลักษณ์ จินตกุล, 2510) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด โดยใช้แบบสอบถามพบว่า อาชีพที่นักเรียนมุ่งหวังจะประกอบในอนาคตคือ นักเรียนชายในพระนครมุ่งหวังจะเป็นวิศวกร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพา เพลด และ บลูม (Powell and Bloom, 1962 : 126 - 133) และอาชีพสถาปนิก นักเรียนชายต่างจังหวัดมุ่งหวังจะเป็นข้าราชการ อาชีพครูเป็นอาชีพที่นักเรียนชายในพระนครมุ่งหวังน้อย ซึ่งตรงกันข้ามกับนักเรียนชายในต่างจังหวัด อาชีพที่นักเรียนชายเกือบจะไม่ต้องการเลยคือ กิลปิน นักแสดง กรรมกรและรับจ้าง สำหรับนักเรียนหญิงในพระนครมุ่งหวังประกอบอาชีพค้าขาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอีเซลและเทต (Ezell and Tate, 1955 : 217 - 222) อาชีพที่นักเรียนหญิงในพระนครมุ่งหวังรองลงมาคือ ครู แพทย์ นักเรียนหญิงต่างจังหวัดมุ่งหวังที่จะเป็นครูมากที่สุด รองลงมาได้แก่แพทย์และการรับราชการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 ฉลวย กิรติรักษกุล (ฉลวย กิรติรักษกุล, 2512) ได้ทำการศึกษาเรื่องกับประกอบอาชีพพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศกับการเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงดี พุมโฆสิต (จงดี พุมโฆสิต, 2514) ที่ได้ทำการศึกษาการเลือกศึกษาคอสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในพระนคร ปีการศึกษา 2514 พบว่า นักเรียนชายเลือกวิชาชีพทางกลสาขาเครื่องยนต์มากที่สุด นักเรียนหญิงเลือกเรียนพาณิชยการ และสาขาวิชาธุรกิจทั่วไปมากที่สุด

เกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ พรณราย นิมขุนทด (พรณราย นิมขุนทด, 2513) ได้ทำการศึกษาความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2513 โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญ มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายอาชีพ และนักเรียนฝึกหัดครูปีที่ 2 จำนวน 271 คน โดยใช้แบบสอบถามสองชนิดคือ แบบสำรวจความสนใจอาชีพและแบบทดสอบบุคลิกภาพ ซึ่งดัดแปลงมาจาก The Edwards Personal Preference Schedule - พบว่า นักเรียนชายสนใจอาชีพเกี่ยวกับ

เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างเทคนิค และช่างอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพาเวลล์ และ บลูม (Powell and Bloom, 1962 : 126 - 133) รองลงมาได้แก่อาชีพเกี่ยวกับองค์การ ได้แก่ ทหาร ตำรวจ ข้าราชการและนักบัญชี อาชีพที่นักเรียนสนใจน้อยได้แก่ อาชีพเกี่ยวกับงานกลางแจ้ง ได้แก่ เกษตรกรรม ช่างสำรวจ เหมืองแร่ ประมง ป่าไม้ และอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ ซึ่งได้แก่ตัวแทนและนายหน้า ผู้จัดการร้านค้า คนขายของในบ้าน และพนักงานเดินตลาด นักเรียนหญิงสนใจอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ ได้แก่ อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สถาปนิก และนักเขียน อาชีพที่นักเรียนหญิงไม่สนใจเลยได้แก่ อาชีพเกี่ยวกับเทคนิควิทยา อาชีพเกี่ยวกับงานกลางแจ้ง และอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ

ในปี ค.ศ. 1975 แมคคอลลีย์ (McCawley, 1976 : 4402 - 4403) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านความสนใจในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่สามารถจะเรียนได้ชั้น 4 - 12 จำนวน 91 คน พบว่า เด็กชายจำนวนมากที่สุดชอบอาชีพทางด้านเครื่องจักร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงกี ทุมโฆนิค (จงกี ทุมโฆนิค, 2514) และการก่อสร้าง เด็กชายที่อายุน้อยสนใจด้านดูแลสัตว์และการทำสวนผักผลไม้ ดอกไม้ เด็กชายที่อายุมากสนใจอาชีพบริการอาหาร และเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ งานชักรีดเป็นอาชีพที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด นักเรียนหญิงส่วนมากชอบงานด้านบริการบุคคล บริการอาหาร สอดคล้องกับผล
การศึกษาของ พรณราย นิมขุนทด (พรณราย นิมขุน
บริการชักรีดไม่ค่อยได้รับการเลือก

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเลือกอาชีพ

อีตตี้ (Eaddy, 1969 : 2958 - 2959)
ต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ในรัฐ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือก

นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงจะสนใจอาชีพชั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สวัสดิ์ บันเทิงสุข (สวัสดิ์ บันเทิงสุข, 2509) ที่ได้ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 จำนวน 425 คน พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับต่ำมีความต้องการเลือกอาชีพในระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับสูง ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 วารุณี อัสธีรวัจน์ (วารุณี อัสธีรวัจน์, 2512) ได้ศึกษาเรื่องตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย จำนวน 504 คน ได้ผลสอดคล้องกับการศึกษาของอีคี้ (Eaddy, 1969 : 2958 - 2959) และสวัสดิ์ บันเทิงสุข (สวัสดิ์ บันเทิงสุข, 2509) คือความสามารถทางการเรียนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ นักเรียนที่สอบได้คะแนนตั้งแต่ประมาณ 70% จะเลือกอาชีพแพทย์ วิศวกร และเภสัชกร นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 70% จะเลือกอาชีพเหล่านั้นบ้างแต่น้อย นอกนั้นจะเลือกอาชีพครู นักบัญชี นักสังคมสงเคราะห์ และนักธุรกิจ และต่อมาในปี ค.ศ. 1974 แบลคเบอร์น (Blackburn, 1975, 4152) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับความปรารถนาทางอาชีพ ความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพ ความปรารถนาทางการศึกษาและความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษา โดยศึกษากับนักเรียนหญิง มัธยมปลายปีสุดท้ายของโรงเรียนรัฐบาล 6 โรงเรียน ในนครอิสตันบูล ประเทศตุรกี จำนวน 428 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพสูงและมีความปรารถนาในอาชีพชั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อีคี้ สวัสดิ์ บันเทิงสุข และวารุณี อัสธีรวัจน์ และผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้ที่กล่าวนามมาข้างต้นอีกผู้หนึ่งคือ ผลการศึกษาของ เป็รื่อง จันดา (เป็รื่อง จันดา, 2519) ซึ่งศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ ทั้งหญิงและชาย จำนวน 506 คน ในปีการศึกษา 2518 พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพที่

ต้องอาศัยความสามารถหรือความรู้ในขั้นสูง เช่น อาชีพแพทย์ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและการปกครองมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมพงษ์ อากาพันธุ์ (สมพงษ์ อากาพันธุ์, 2519) และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเลือกอาชีพเกี่ยวกับการช่าง และเกษตรกรรม

อาชีพของผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพ

คอลลาโซ (Callazo, 1967 : 1534 - 1535) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนอาชีพของเด็กหนุ่มสาวชาวเปอร์โตริโก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง จาก 10 โรงเรียน จำนวน 515 คน ผลปรากฏว่านักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง บิดามารดาประกอบอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทบิดาเป็นชาวนา หรือทำงานหนักจะเลือกอาชีพระดับต่ำเป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของแบลคเบิร์น (Blackburn, 1975, 4152) ที่พบว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพระดับสูงจะคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพชั้นสูงมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพระดับต่ำ นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพระดับสูงจะมีความปรารถนาทางอาชีพสูงไปด้วย แต่การศึกษาของ คีริลกัน จินตากุล (คีริลกัน จินตากุล, 2510) พบว่า อาชีพของบิดาและผู้อุปการะ บางอาชีพเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น อาชีพรับราชการ ทหาร ตำรวจ ครู และ แพทย์

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีผู้อุปการะประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน

4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง เลือกอาชีพแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เลือกอาชีพแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน เลือกอาชีพแตกต่างกัน
7. การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับค่านิยมในอาชีพ.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการดำเนินการ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในปัญหาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างแบบสอบถาม
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ Stratified Random Sampling โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่เปิดทำการสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครสวรรค์ จากกองสถิติและการวัดผลการศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีอยู่ 13 โรงเรียน
2. จัดกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยคำนึงถึงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนั้น ๆ ดังนี้
 - 2.1 กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป

2.2 กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 100 คน ถึง 199 คน

2.3 กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 99 คนลงมา

3. จัดลากโรงเรียนที่จะศึกษาจากจำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่มเป็นอัตราส่วน 2 : 1 ได้จำนวนโรงเรียนที่จะศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียน โดยวิธี Random Sampling ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 593 คน จำแนกตามโรงเรียนและเพศ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนแยกตามโรงเรียนและเพศ

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน			จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
โรงเรียนนครสวรรค์	212	-	212	182	-	182
โรงเรียนตากลีประชาสรรค์	72	42	114	68	39	107
โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม	43	32	75	42	31	73
โรงเรียนลาดยาววิทยาคม	48	32	80	38	25	63
โรงเรียนจิระประวัตวิทยาคม	40	27	67	37	25	62
โรงเรียนกำแพงวิทยาคม	14	11	25	14	11	25
โรงเรียนโนกรพระ	10	10	20	10	9	19
รวม	439	154	593	391	140	531

การสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้
2. ออกแบบสอบถามให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนครสวรรค์ และโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนจะเลือกประกอบในอนาคต และบอกเหตุผลในการเลือกอาชีพนั้น ๆ
3. กำหนดขอบเขตของหัวข้อที่จะศึกษา
4. อาศัยความรู้จากข้อ 1 ผลที่ได้จากข้อ 2 สร้างแบบสอบถามขึ้นในขอบเขตของข้อ 3
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของแบบสอบถาม และเพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ 9 ด้าน คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า การบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านรายได้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความสามารถ และ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 83 ข้อความ

ในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ กำหนดให้ผู้ตอบตอบเป็นน้ำหนักมากน้อยตามความรู้สึกของตน โดยการเขียนเครื่องหมาย / ลงในแต่ละช่อง ดังตัวอย่าง

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้ประจำแม้จะไม่มากนัก				✓	
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องติดต่อกับบุคคลทุกประเภทอยู่เสมอ		✓			
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ศึกษาต่อสูงๆขึ้นไป	✓				

ความหมายของมาตราส่วน

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับความชอบของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับความชอบของนักเรียนค่อนข้างมาก แต่ไม่มากที่สุด
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับความชอบของนักเรียนบ้างแต่ไม่มาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ไม่ตรงกับความชอบของนักเรียนแต่เล็กน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ไม่ตรงกับความชอบของนักเรียนมากที่สุด

เกณฑ์ในการให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการเลือกอาชีพพร้อมทั้งลักษณะของงานในแต่ละอาชีพ โดยให้นักเรียนเลือกอาชีพต่าง ๆ ที่เสนอให้ทั้งหมด 71 อาชีพ และเป็นลักษณะปลายเปิดอีก 3 ข้อ

การวิเคราะห์แบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ จำนวน 83 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี แล้วนำมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์ผลตามลำดับดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างของ 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (Edwards, 1959 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

ผลของการวิเคราะห์ที่ไค้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป เพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้ 65 ข้อ ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ โดยใช้ Coefficient α (Magnusson, 1966 : 116)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \cdot \frac{S_t^2 - \sum S_i^2}{S_t^2}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อสอบรายข้อ
S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น = .9592

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าวไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกเอาไว้ด้วยตนเอง จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 593 คน ได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ 531 ชุด แล้วนำมาตรวจให้คะแนน

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. พิจารณาแบบสอบถามทุกฉบับว่าได้คำตอบที่สมบูรณ์หรือไม่ แล้วคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. แยกข้อมูลที่ได้ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทุกข้อ
4. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานหรือค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ความแปรปรวน (Variance)
5. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ t - test, F - test, Studentized q - statistic และ Chi - square.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 $\sum fX$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. คำนวณค่าความแปรปรวนและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 67)

$$S^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

3. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ t - test

โดยใช้สูตร (Edwards, 1959 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

4. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร ที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์

ความแปรปรวนแบบ One - Way Classification Design โดยใช้สูตร (Lindquist, 1956 : 56)

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Square
Treatments (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a \frac{T_j^2}{n_j} - T^2/N$	$MS_A = SS_A / a-1$
Within - groups (w)	N-a	$SS_w = SS_T - SS_A$	$MS_w = SS_w / N-a$
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum_{i=1}^{n_j} X_{ij}^2 - T^2/N$	

$$F = \frac{MS_A}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F - Distribution

MS_A แทน ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปร

MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในตัวแปร

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

เป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - statistics (Winer, 1962 : 101)

ตรวจสอบทีละคู่ต่อไป

$$q_r = \frac{\bar{T}_j - \bar{T}_{j'}}{\sqrt{\frac{MS_{error}}{\bar{n}}}}$$

เมื่อ q_r แทน ค่าการทดสอบ Studentized q - statistics
 $\bar{T}_j$ แทน คะแนนเฉลี่ยที่มีความมากที่สุด
 $\bar{T}_{j'}$ แทน คะแนนเฉลี่ยที่มีความน้อยที่สุด
 MS_{error} แทน Mean Square ของ Within
 $\bar{n}$ แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ให้คะแนนเป็นความถี่ ใช้การทดสอบ Chi - square โดยใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 192)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่า Chi - square
 O แทน ค่าความถี่ที่ได้มาจริง (Observed frequency)
 E แทน ค่าความถี่ที่ได้จากทฤษฎี (Theoretical frequency)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สื่อความหมายตรงกันในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวน
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	Sum Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degree of freedom
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
q	แทน	Studentized q - statistic
χ^2	แทน	ค่า Chi - square
มัธยมแบบประสม	แทน	นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
มัธยมแบบธรรมดา	แทน	นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา
กลุ่มสูง	แทน	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
กลุ่มปานกลาง	แทน	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
กลุ่มต่ำ	แทน	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

หมวดที่ 1	แทน	หมวดอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ
หมวดที่ 2	แทน	หมวดอาชีพปฏิบัติงานบริหารและงานจัดการ
หมวดที่ 3	แทน	หมวดอาชีพเสมียนพนักงาน
หมวดที่ 4	แทน	หมวดอาชีพเกี่ยวกับการค้า
หมวดที่ 5	แทน	หมวดอาชีพด้านบริการ
หมวดที่ 6	แทน	หมวดอาชีพงานศิลปกรรม
หมวดที่ 7	แทน	หมวดอาชีพที่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง
หมวดที่ 8	แทน	หมวดอาชีพทหาร
หมวดที่ 9	แทน	หมวดอาชีพที่มีโอกาสจัดประเภทได้
ด้านที่ 1	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
ด้านที่ 2	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
ด้านที่ 3	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ
ด้านที่ 4	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านรายได้
ด้านที่ 5	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านความเป็นอิสระ
ด้านที่ 6	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
ด้านที่ 7	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
ด้านที่ 8	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านความสามารถ
ด้านที่ 9	แทน	ด้านนโยบายอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะได้นำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม
ในตอนต้นที่ 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ดังนี้

- เพศ
- ประเภทของโรงเรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียน
ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

- เพศ
- ประเภทของโรงเรียน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ
ของนักเรียน

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1.1. รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ปรากฏดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	จำนวนนักเรียน	คิดเป็นร้อยละ
1. งานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ	36	6.78
2. งานบริหารและงานจัดการ	-	-
3. เสมียนพนักงาน	8	1.51
4. อาชีพเกี่ยวกับการค้า	153	28.81
5. อาชีพค้าบริการ	12	2.26
6. งานกสิกรรม	221	41.62
7. งานเกี่ยวกับการผลิตและใช้อุปกรณ์ขนส่ง	54	10.17
8. ทหาร	39	7.34
9. งานที่มีอาชีพจกประเภทได้	8	1.51
รวม	531	100.00

จากตาราง 2 ^{พบว่า} แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม รองลงมาคืออาชีพเกี่ยวกับการค้า ส่วนนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้างานบริการ และงานจัดการของกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่ปรากฏว่ามีเลย เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่มีผู้ปกครอง

ประกอบอาชีพต่าง ๆ เรียงตามลำดับนี้ดังนี้คือ งานกลสิกรรม ค้าขาย งานเกี่ยวกับการผลิต และใช้อุปกรณ์ขนส่ง ทหาร งานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ อาชีพด้านบริการ เสมียนพนักงาน และงานที่มีโอกาสจัดประเภทได้

1.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ปรากฏดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปีและจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ตัวแปร	จำนวนนักเรียน	คิดเป็นร้อยละ
<u>ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</u>		
- กลุ่มสูง	134	25.62
- กลุ่มปานกลาง	258	49.33
- กลุ่มต่ำ	131	25.05
<u>ประเภทของโรงเรียน</u>		
- โรงเรียนมัธยมแบบประสม	182	34.27
- โรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติ	349	65.73

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 25.62 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 49.33 และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 25.05

จำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีจำนวน 182 คน
คิดเป็นร้อยละ 34.27 ส่วนจำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา
มีจำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 65.73

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับของค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

2.1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดนครสวรรค์ *

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
1.	ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล	3.6965
2.	ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า	3.6390
3.	ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ	3.5709
4.	ด้านความเป็นอิสระ	3.2682
5.	ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ	3.2237
6.	ด้านความสามารถ	3.1797
7.	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	3.0245
8.	ด้านรายได้	2.9590
9.	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	2.8703

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีน้อยที่สุดได้แก่ ค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนเมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำมีดังนี้ ด้านการบริการสังคม, และการทำงานกับบุคคล ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจและภาวะเป็นผู้นำ ด้านความสามารถด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านรายได้และด้านความมีระเบียบแบบแผน

2.2 การวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย
ปรากฏดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
1.	ค่านิยมการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล	3.6245
2.	ค่านิยมเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า	3.6234
3.	ค่านิยมมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ	3.5230
4.	ค่านิยมเป็นอิสระ	3.2791
5.	ค่านิยมมีอำนาจและการเป็นผู้นำ	3.2643
6.	ค่านิยมความสามารถ	3.1847
7.	ค่านิยมการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	3.0281
8.	ค่านิยมรายได้	2.9528
9.	ค่านิยมมีระเบียบแบบแผน	2.8400

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายมีน้อยที่สุดคือค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายเมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำมีดังนี้คือ ค่านิยมการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคล ค่านิยมเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ค่านิยมมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ค่านิยมเป็นอิสระ ค่านิยมมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ค่านิยมความสามารถ ค่านิยมการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ค่านิยมรายได้และค่านิยมมีระเบียบแบบแผน

2.3 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง
ปรากฏดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{x}$
1.	ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล	3.8974
2.	ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ	3.7045
3.	ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า	3.6838
4.	ด้านความเป็นอิสระ	3.2380
5.	ด้านความสามารถ	3.1659
6.	ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ	3.1100
7.	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	3.0143
8.	ด้านรายได้	2.9762
9.	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	2.9548

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม
และการทำงานกับบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ
ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนหญิงมีน้อยที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ค่านิยมในอาชีพ
ของนักเรียนหญิงเมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำมีดังนี้ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านความเป็นอิสระ
ด้านความสามารถ ด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
ด้านรายได้ และด้านความมีระเบียบแบบแผน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรต่าง ๆ

3.1 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ปรากฏ
ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่าง
นักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตัวแปร	ชาย N = 391		หญิง N = 140		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในอาชีพ					
เกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า	25.3248	3.7993	25.8000	3.1854	1.4370
การบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล	39.7519	3.2272	41.7429	9.4711	2.2628**
ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ	24.5678	9.3171	29.6357	4.7520	8.6839**
รายได้	17.3453	4.0333	17.8571	3.9394	1.3106
ความเป็นอิสระ	22.1893	5.2079	22.8214	4.1314	1.4455
ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ	16.3069	3.2805	15.5000	3.5289	2.3642*
การทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	9.0921	2.3905	9.0429	2.5157	0.2012
ความสามารถ	28.7059	4.6412	28.0929	5.1536	0.8389
ความมีระเบียบแบบแผน	25.5499	4.2669	26.6071	4.5291	2.4060*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

df = 529

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพต่าง ๆ ใกล้เคียงและแตกต่างกันดังนี้

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากกว่านักเรียนชาย
3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพมากกว่านักเรียนชาย
4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนหญิง
7. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุไม่แตกต่างกัน

8. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้าน
ความสามารถไม่แตกต่างกัน

9. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านความมีระเบียบแบบแผนมากกว่านักเรียนชาย

3.2 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
และโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา ปรากฏดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา

ตัวแปร	มัธยมแบบประสม N = 182		มัธยมแบบธรรมดา N = 349		t.
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ค่านิยมในอาชีพ					
เกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า	25.4505	3.8111	25.4470	3.9151	0.0099
การบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล	39.7308	5.3371	41.5874	6.1611	3.4464**
ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ	30.5824	2.6511	28.5559	4.2589	1.6187
รายได้	17.9945	3.7747	17.6447	3.6396	1.0380
ความเป็นอิสระ	23.2637	3.7485	22.7708	4.3250	1.3033
ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ	16.7637	3.2796	15.7994	3.3681	3.1596**
การทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	9.0659	2.3495	9.0860	2.4432	0.0912
ความสามารถ	28.6044	4.8431	28.5415	5.0686	0.1378
ความมีระเบียบแบบแผน	25.5110	4.0897	25.9943	4.5900	1.1948

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

df = 529

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงและแตกต่างกันดังนี้

1. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
3. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดามีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา

7. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุไม่แตกต่างกัน

8. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถไม่แตกต่างกัน

9. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยจำแนกวิเคราะห์ค่านิยมในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

3.3.1 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	66.8426	33.4213	2.5096
Within - group (w)	520	6925.1047	13.3175	
Total	522	6991.9473		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าไม่แตกต่างกัน

3.3.2 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงาน
กับบุคคลของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	1.5299	0.7650	0.0212
Within - group (w)	520	18742.4574	36.0432	
Total	522	18743.9873		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลไม่แตกต่างกัน

3.3.3 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยของ
นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	24.8199	12.4100	0.5450
Within - group (w)	520	11839.8402	22.7689	
Total	522	11864.6601		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน

3.3.4 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ของนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	4.8976	2.4488	0.1759
Within - group (w)	520	7240.9705	13.9249	
Total	522	7245.8681		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

3.3.5 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านความเป็นอิสระของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	17.7583	8.8791	0.5733
Within - group (w)	520	8053.7555	15.4880	
Total	522	8071.5138		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระ
ไม่แตกต่างกัน

3.3.6 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 14.

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	94.5438	47.2719	3.9062*
Within - group (w)	520	6298.6965	12.1129	
Total	522	6393.2403		

$$* F_{.05} (2,520) = 3.02$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและ
การเป็นผู้นำ ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ
Studentized q - statistic ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคง
และการเป็นผู้นำระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		กลุ่มต่ำ	กลุ่มปานกลาง	กลุ่มสูง
	$\bar{X}$	15.8550	16.1318	16.9776
กลุ่มต่ำ	15.8550	-	0.2768	1.1226**
กลุ่มปานกลาง	16.1318		-	0.8458*
กลุ่มสูง	16.9776			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r	2	3
q.99 (r, 520)	3.643	3.796
q.99 (r, 520). $\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$	1.0091	1.0515
q.95 (r, 520)	2.772	2.918
q.95 (r, 520). $\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$	0.7678	0.8083

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถและการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

3.3.7 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติ
และวัตถุของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	11.9829	5.9915	0.9633
Within - group (w)	520	3234.1065	6.2194	
Total	522	3246.0894		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุไม่แตกต่างกัน

3.3.8 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านความสามารถของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	264.5946	132.2973	5.8628**
Within - group (w)	520	11734.1546	22.5657	
Total	522	11998.7492		

$$** F_{.01} (2,520) = 4.66$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถ
ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ
Studentized q - statistic ปรากฏดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถ
ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มปานกลาง		กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง
	$\bar{X}$	28.0116	28.2290	29.7015
กลุ่มปานกลาง	28.0116	-	0.2174	1.6899**
กลุ่มต่ำ	28.2290		-	1.4725**
กลุ่มสูง	29.7015			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

r	2	3
q.99 (r, 520)	3.643	3.796
q.99 (r, 520). $\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$	1.3771	1.4349

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถ

3.3.9 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน
ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	2	48.9021	24.4510	1.2572
Within - group (w)	520	10113.3651	19.4484	
Total	522	10162.2672		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้าน
ความมีระเบียบแบบแผนไม่แตกต่างกัน

3.4 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยจำแนกวิเคราะห์ค่าที่ระดับความสำคัญต่อไปนี้

3.4.1 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	116.4123	16.6303	1.2634
Within - group (w)	523	6884.5722	13.1636	
Total	530	7000.9845		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าไม่แตกต่างกัน

3.4.2 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	731.5240	104.5034	3.1635 **
Within - group (w)	523	17276.7126	33.0339	
Total	530	18008.2366		

$$** F_{.01} (7,523) = 2.66$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ Studentized q - statistic ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม
และการทำงานกับบุคคลระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		หมวดที่ 9	หมวดที่ 8	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 7	หมวดที่ 6	หมวดที่ 5	หมวดที่ 1
	$\bar{X}$	38.2500	38.8974	39.3750	40.0850	40.2222	41.8462	42.5000	42.9167
หมวดที่ 9	38.2500	-	0.6474	1.1250	1.8350	1.9722	3.5962	4.2500*	4.6667*
หมวดที่ 8	38.8974		-	0.4776	1.1876	1.3248	2.9488	3.6026	4.0193
หมวดที่ 3	39.3750			-	0.7100	0.8472	2.4712	3.1250	3.5417
หมวดที่ 4	40.0850				-	0.1372	1.7612	2.4150	2.8317
หมวดที่ 7	40.2222					-	1.6240	2.2778	2.6945
หมวดที่ 6	41.8462						-	0.6538	1.0705
หมวดที่ 5	42.5000							-	0.4167
หมวดที่ 1	42.9167								-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r		2	3	4	5	6	7	8
q.95 (r, 523)		2.772	2.918	3.017	3.089	3.146	3.193	3.232
q.95 (r, 523) . $\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$		3.6313	3.8226	3.9523	4.0466	4.1213	4.1828	4.2339

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ
 ที่ใช้วิชาชีพ และวิชาการมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลแตกต่าง
 กับกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดที่มีอาชีพประเภทใดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านการบริการมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการ
 สังคมและการทำงานกับบุคคลแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่มีอาชีพประเภทใด
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่
 มีอาชีพประเภทใดมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลน้อยกว่ากลุ่ม
 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการและกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบ
 อาชีพด้านการบริการ สำหรับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นนั้นไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน
 การบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล

3.4.3 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ
ของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ
ด้านความมั่นคงปลอดภัยของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	142.4477	20.3497	1.1824
Within - group (w)	523	9001.1387	17.2106	
Total	530	9143.5864		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมด้าน
ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน

3.4.4 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ของนักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยม
ในอาชีพด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	89.0875	12.7268	0.9113
Within - group (w)	523	7303.9241	13.9654	
Total	530	7393.0116		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

3.4.5 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระของนักเรียน
ที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ
ด้านความเป็นอิสระของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	271.7497	38.8214	2.1964*
Within - group (w)	523	9244.1359	17.6752	
Total	530	9515.8856		

$$* F_{.05} (7, 523) = 2.03$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระ
ในกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ
Studentized q - statistic ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 ค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระระหว่าง
กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		หมวดที่ 6	หมวดที่ 7	หมวดที่ 8	หมวดที่ 5	หมวดที่ 9	หมวดที่ 3	หมวดที่ 1	หมวดที่ 4
	$\bar{X}$	22.2036	22.4444	22.5641	22.6667	22.7500	22.8750	23.5833	23.8170
หมวดที่ 6	22.2036	-	0.2408	0.3605	0.4631	0.5464	0.6714	1.3797	1.6134
หมวดที่ 7	22.4444		-	0.1197	0.2222	0.3056	0.4306	1.0507	1.3726
หมวดที่ 8	22.5641			-	0.1056	0.1859	0.3109	1.0192	1.2529
หมวดที่ 5	22.6667				-	0.0833	0.2083	0.9166	1.1503
หมวดที่ 9	22.7500					-	0.1250	0.8333	1.0670
หมวดที่ 3	22.8750						-	0.7083	0.9420
หมวดที่ 1	23.5833							-	0.2337
หมวดที่ 4	23.8170								-
r			2	3	4	5	6	7	8
$q_{.95}(r, 523)$			2.772	2.918	3.017	3.089	3.146	3.193	3.232
$q_{.95}(r, 523) \cdot \sqrt{MS_{error}/n}$			2.6581	2.7981	2.8930	2.9620	3.0167	3.0618	3.0992

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระ
ของกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้าน
ความเป็นอิสระไม่แตกต่างกันเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่

3.4.6 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ
ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	69.4390	9.9199	0.9222
Within - group (w)	523	5625.9030	10.7570	
Total	530	5695.3420		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความ
มีอำนาจและการเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.4.7 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 28

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ
ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	38.1904	5.4558	0.9507
Within - group (w)	523	3001.3526	5.7387	
Total	530	3039.5430		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติ
และวัตถุไม่แตกต่างกัน

3.4.8 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถของนักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมใน
อาชีพด้านความสามารถของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	77.4143	11.0592	0.4721
Within - group (w)	523	12251.6104	23.4256	
Total	530	12329.0247		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน
มีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถไม่แตกต่างกัน

3.4.9 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนของ
นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 30

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ
ด้านความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	7	272.7726	38.9675	2.0769*
Within - group (w)	523	9812.6094	18.7622	
Total	530	10085.3820		

$$*F_{.05} (7, 523) = 2.03$$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนใน
กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ ผู้วิจัยใช้การทดสอบ Studentized
q - statistic ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 31

ตาราง 31 ค่า q - statistic ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน
ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		หมวดที่ 3	หมวดที่ 9	หมวดที่ 7	หมวดที่ 8	หมวดที่ 4	หมวดที่ 5	หมวดที่ 6	หมวดที่ 1
	$\bar{X}$	23.8759	25.0000	25.0373	25.1282	25.3725	26.1667	26.1900	27.6667
หมวดที่ 3	23.8750	-	1.1250	1.1620	1.2532	1.4975	2.2917	2.3150	3.7917*
หมวดที่ 9	25.0000		-	0.0370	0.1282	0.3725	1.1667	1.1900	2.6667
หมวดที่ 7	25.0370			-	0.0912	0.3355	1.1297	1.1530	2.6297
หมวดที่ 8	25.1282				-	0.2443	1.0385	1.0618	2.5385
หมวดที่ 4	25.3725					-	0.7942	0.8175	2.2942
หมวดที่ 5	26.1667						-	0.0233	1.5000
หมวดที่ 6	26.1900							-	1.4767
หมวดที่ 1	27.6667								-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r	2	3	4	5	6	7	8
$q_{.95}(r, 523)$	2.772	2.918	3.017	3.089	3.146	3.193	3.232
$q_{.95}(r, 523) \cdot \sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$	2.7387	2.8830	2.9808	3.0519	3.1082	3.1547	3.1932

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกับนักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพเสมือนพนักงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า
กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบ
แบบแผนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเสมือนพนักงาน สำหรับกลุ่มนักเรียน
กลุ่มอื่นนั้นไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียน
ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

4.1 จำแนกอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกเป็นอันดับ 1
ปรากฏดังแสดงในตาราง 32

ตาราง 32 แสดงผลการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เลือก
เป็นอันดับ 1

อาชีพที่	รายชื่ออาชีพ	ชาย N = 391		หญิง N = 140		รวม N = 531	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เกษตรกร	18	4.60	2	1.44	20	3.77
2	ค้าขาย	4	1.02	1	0.72	5	0.94
3	ครูอาจารย์	21	5.37	24	17.14	45	8.47
4	งานประชาสัมพันธ์	-	-	1	0.71	1	0.19
5	จิตรกร	8	2.05	1	0.71	9	1.69
6	จิตแพทย์	-	-	-	-	-	-
7	ช่างเขียนแบบโฆษณา	1	0.26	-	-	1	0.19
8	ช่างเชื่อม	1	0.26	-	-	1	0.19
9	ช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น	1	0.26	-	-	1	0.19
10	ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์	19	4.86	-	-	19	3.58
11	ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์	8	2.05	-	-	8	1.51
12	ช่างตกแต่งภายใน	-	-	-	-	-	-
13	ช่างซ่อมนาฬิกา	-	-	-	-	-	-
14	ช่างตัดเสื้อผ้า	-	-	-	-	-	-

ตาราง 32 (ต่อ)

อาชีพที่	รายชื่ออาชีพ	ชาย N = 391		หญิง N = 140		รวม N = 531	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15	ช่างทาสี	-	-	-	-	-	-
16	ช่างตัดผม	-	-	-	-	-	-
17	ช่างทำรองเท้าและเครื่องหนัง	-	-	-	-	-	-
18	ช่างปั้น	-	-	-	-	-	-
19	ช่างพิมพ์และช่างเรียงพิมพ์	-	-	-	-	-	-
20	ช่างเพชรพลอย	-	-	-	-	-	-
21	ช่างไฟฟ้า	5	1.28	1	0.71	6	1.12
22	ช่างภาพช่างถ่ายรูป	-	-	-	-	-	-
23	ช่างไม้	-	-	-	-	-	-
24	ช่างโลหะ	1	0.26	-	-	1	0.19
25	ช่างเสริมสวย	-	-	1	0.71	1	0.19
26	ตำรวจ	34	8.70	8	5.71	42	7.91
27	ทหาร	140	35.81	8	5.71	148	27.87
28	ทันตแพทย์	-	-	1	0.71	1	0.19
29	นักการทูต	-	-	2	1.44	2	0.38
30	นักกฎหมาย	12	3.07	2	1.44	14	2.64
31	นักจิตวิทยา	2	0.51	-	-	2	0.38
32	นักดนตรี	2	0.51	-	-	2	0.38
33	นักบัญชี	4	1.02	3	2.14	7	1.32
34	นักบิน	11	2.81	-	-	11	2.07

ตาราง 32 (ต่อ)

อาชีพที่	รายชื่ออาชีพ	ชาย N = 391		หญิง N = 140		รวม N = 531	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
35	นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-
36	นักปกครอง	5	1.28	-	-	5	0.94
37	นักประพันธ์	1	0.26	-	-	1	0.19
38	นักร้อง	-	-	-	-	-	-
39	นักเศรษฐศาสตร์	1	0.26	-	-	1	0.19
40	นักสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-
41	นักสำรวจ	2	0.51	-	-	2	0.38
42	นักแสดง	-	-	1	0.71	1	0.19
43	นักวิทยาศาสตร์	4	1.02	-	-	4	0.75
44	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	6	1.53	1	0.71	7	1.32
45	นักหนังสือพิมพ์	-	-	-	-	-	-
46	บรรณารักษ์	-	-	-	-	-	-
47	บุรุษไปรษณีย์	-	-	-	-	-	-
48	นักดนตรี	1	0.26	-	-	1	0.19
49	พนักงานขับรถยนต์	-	-	-	-	-	-
50	พนักงานเก็บค่าเช่า	1	0.26	-	-	1	0.19
51	แอร์โฮสเตส	-	-	8	5.71	8	1.51
52	พนักงานดับเพลิง	-	-	-	-	-	-
53	พนักงานประมง	-	-	-	-	-	-
54	พนักงานป่าไม้	2	0.51	-	-	2	0.38

ตาราง 32 (ต่อ)

อาชีพที่	รายชื่ออาชีพ	ชาย N = 391		หญิง N = 140		รวม N = 531	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
55	พนักงานพิมพ์ดีด	2	0.51	1	0.71	3	0.56
56	พนักงานรถไฟ	1	0.26	-	-	1	0.19
57	พนักงานโรงแรม	-	-	-	-	-	-
58	พนักงานเสิร์ฟอาหาร	-	-	-	-	-	-
59	พยาบาล	2	0.51	43	30.71	45	8.47
60	แพทย์	29	7.41	19	13.57	48	9.04
61	เภสัชกร	5	1.28	1	0.71	6	1.12
62	เลขานุการ	-	-	5	3.57	5	0.94
63	วิศวกรเครื่องกล	12	3.06	-	-	12	2.26
64	วิศวกรไฟฟ้า	9	2.30	-	-	9	1.69
65	วิศวกรโยธา	-	-	-	-	-	-
66	วิศวกรเหมืองแร่	-	-	-	-	-	-
67	วิศวกรอุตสาหกรรม	4	1.02	-	-	4	0.75
68	บุคลากรภัย	1	0.26	1	0.71	2	0.38
69	สถาปนิก	3	0.76	3	2.14	6	1.12
70	ตำรวจ	-	-	-	-	-	-
71	สัตว์แพทย์	8	2.04	2	1.44	10	1.88
รวม		391	100.00	140	100.00	531	100.00

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดได้แก่ ทหาร อาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมาตามลำดับคือ แพทย์ ครูอาจารย์ พยาบาล ตำรวจ เกษตรกร ช่างซ่อมเครื่องจักรกล และยานยนต์ นักกฎหมาย วิศวกร เครื่องยนต์ นักบิน และสัตวแพทย์ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ปรากฏผลดังนี้ นักเรียนชายเลือกอาชีพทหารมากที่สุด อาชีพที่นักเรียนชายเลือกรองลงมาตามลำดับคือ ตำรวจ แพทย์ ครูอาจารย์ ช่างซ่อมเครื่องจักรกล และยานยนต์ เกษตรกร นักกฎหมาย วิศวกร เครื่องกล และนักบิน เป็นต้น ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด อาชีพที่นักเรียนหญิงเลือกรองลงมาตามลำดับคือ ครูอาจารย์ แพทย์ ตำรวจ ทหาร แอร์โฮสเตส เลขานุการ สถาปนิก และนักบัญชี เป็นต้น

4.2 จำแนกอาชีพตามหมวดอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือก

เป็นอันดับ 1 ปรากฏดังแสดงในตาราง 33

ตาราง 33 แสดงผลการเลือกอาชีพจำแนกตามหมวดอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกเป็นอันดับ 1

หมวดอาชีพ	ชาย N = 391		หญิง N = 140		รวม N = 531	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ	148	37.85	105	75.00	253	47.65
ทหาร	140	35.80	8	5.72	148	27.87
บริการ	35	8.95	17	12.14	52	9.79
การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง	35	8.95	1	0.71	36	6.78
กสิกรรม	20	5.12	2	1.43	22	4.14
เตรียมพนักงาน	3	0.77	6	4.29	9	1.70
การค้า	5	1.28	1	0.71	6	1.13
งานบริหารและงานจัดการ	5	1.28	-	-	5	0.94
รวม	391	100.00	140	100.00	531	100.00

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่าหมวดอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ
หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ ส่วนหมวดอาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมาตามลำดับคือ
ทหาร อาชีพด้านบริการ อาชีพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง อาชีพกสิกรรม
อาชีพเสมียนพนักงาน อาชีพการค้าและอาชีพด้านการบริหาร และงานจัดการ

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ปรากฏผลดังนี้
นักเรียนชายเลือกอาชีพหมวดงานที่ต้องใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด หมวดอาชีพที่นักเรียนชาย
เลือกรองลงมาตามลำดับคือ ทหาร อาชีพด้านการบริการ อาชีพที่เกี่ยวกับการผลิตและ
การใช้อุปกรณ์ขนส่ง อาชีพกสิกรรม งานบริหารและงานจัดการ การค้าและเสมียนพนักงาน
 เป็นต้น ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด หมวดอาชีพ
ที่นักเรียนหญิงเลือกรองลงมาตามลำดับคือ อาชีพด้านการบริการ ทหาร เสมียนพนักงาน
 อาชีพกสิกรรม การค้า อาชีพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง เป็นต้น หมวดอาชีพ
ที่นักเรียนหญิงไม่เลือกเลยคือ อาชีพหมวดงานบริหาร และงานจัดการ

4.3 เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงตามหมวดอาชีพ
ปรากฏดังแสดงในตาราง 34

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง

ตัวแปร	หมวดอาชีพ								χ^2
	หมวดที่ 1 f	หมวดที่ 2 f	หมวดที่ 3 f	หมวดที่ 4 f	หมวดที่ 5 f	หมวดที่ 6 f	หมวดที่ 7 f	หมวดที่ 8 f	
ชาย N = 391	148	5	3	5	35	20	35	140	87.7283 **
หญิง N = 140	105	-	6	1	17	2	1	8	
รวม	253	5	9	6	52	22	36	148	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

df = 7

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi - square จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่า
การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศที่ระดับนัยสำคัญ .01 นั่นคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
เลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4 เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
และโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา ปรากฏดังแสดงในตาราง 35

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา

ตัวแปร	หมวดอาชีพ								χ^2
	หมวดที่1 f	หมวดที่2 f	หมวดที่3 f	หมวดที่4 f	หมวดที่5 f	หมวดที่6 f	หมวดที่7 f	หมวดที่8 f	
มัธยมแบบประสม N = 182	71	4	3	0	15	12	15	62	22.0846**
มัธยมแบบธรรมดา N = 349	182	1	6	6	37	10	21	86	
รวม	253	5	9	6	52	22	36	148	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

df = 7

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi-square จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า
การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .01 นั่นคือ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาเลือกอาชีพ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.5 เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน

ตัวแปร	หมวดอาชีพ								2 X
	หมวดที่1 f	หมวดที่2 f	หมวดที่3 f	หมวดที่4 f	หมวดที่5 f	หมวดที่6 f	หมวดที่7 f	หมวดที่8 f	
กลุ่มสูง N = 134	83	2	2	0	4	8	4	31	29.2052**
กลุ่มปานกลาง N = 258	111	3	5	4	33	9	23	70	
กลุ่มต่ำ N = 131	57	0	2	2	14	4	8	44	
รวม	251	5	9	6	51	21	35	145	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

df = 14

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi - square จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่าการเลือก
อาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับนัยสำคัญ.01 นั่นคือนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.6 เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ต่างกัน. ปรากฏดังแสดงในตาราง 37

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกัน

ตัวแปร	หมวดอาชีพ								รวม
	หมวดที่ 1 f	หมวดที่ 2 f	หมวดที่ 3 f	หมวดที่ 4 f	หมวดที่ 5 f	หมวดที่ 6 f	หมวดที่ 7 f	หมวดที่ 8 f	
หมวดที่ 1	18	0	2	0	2	4	3	7	36
หมวดที่ 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมวดที่ 3	7	0	0	0	0	1	0	0	8
หมวดที่ 4	85	3	4	5	12	5	18	23	153
หมวดที่ 5	5	0	0	0	4	1	0	2	12
หมวดที่ 6	97	2	1	1	22	9	12	77	221
หมวดที่ 7	27	0	1	0	7	2	3	14	54
หมวดที่ 8	10	0	1	0	3	0	0	25	39
หมวดที่ 9	4	0	0	0	4	0	0	0	8
รวม	253	5	9	6	52	22	36	148	531

$$\chi^2 = 108.1817^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$df = 49$$

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi - square จากตาราง 37 แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .01 นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

๕. ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

5.1 จำแนกนักเรียนตามระดับค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีเป็นอันดับที่ 1

ปรากฏดังแสดงในตาราง 38

ตาราง 38 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนเลือก
เป็นอันดับที่ 1

ค่านิยมในอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ค่านิยมบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล	156	29.38
ค่านิยมเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า	123	23.16
ค่านิยมมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ	88	16.57
ค่านิยมเป็นอิสระ	50	9.42
ค่านิยมการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	41	7.72
ค่านิยมมีอำนาจและการเป็นผู้นำ	33	6.21
ค่านิยมรายได้	24	4.52
ค่านิยมสามารถ	14	2.64
ค่านิยมมีระเบียบแบบแผน	2	0.38
รวม	531	100.00

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่านักเรียนจำนวนมากที่สุดมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 29.38
รองลงมาคือด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้ามีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16
ส่วนค่านิยมในอาชีพที่จำนวนนักเรียนมีน้อยที่สุดคือด้านความมีระเบียบแบบแผน มีจำนวน 2 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.38

ค่านิยมในอาชีพด้านที่นักเรียนมีเป็นจำนวนมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดตามลำดับมีดังนี้
ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำด้านรายได้ ด้านความสามารถ และด้านความมีระเบียบแบบแผน

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 39

ตาราง 39 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ
ของนักเรียน

ค่านิยม ในอาชีพ	หมวดอาชีพ								รวม
	หมวดที่ 1 f	หมวดที่ 2 f	หมวดที่ 3 f	หมวดที่ 4 f	หมวดที่ 5 f	หมวดที่ 6 f	หมวดที่ 7 f	หมวดที่ 8 f	
ค่าที่ 1	56	1	1	0	14	7	7	37	123
ค่าที่ 2	86	2	3	1	18	5	5	36	156
ค่าที่ 3	40	2	3	1	7	2	6	27	88
ค่าที่ 4	12	0	0	0	3	3	2	4	24
ค่าที่ 5	20	0	0	4	6	2	6	12	50
ค่าที่ 6	15	0	0	0	2	0	3	13	33
ค่าที่ 7	18	0	2	0	2	3	3	13	41
ค่าที่ 8	5	0	0	0	0	0	4	5	14
ค่าที่ 9	1	0	0	0	0	0	0	1	2
รวม	253	5	9	6	52	22	36	148	531

$$\chi^2 = 71.4776^{***}$$

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$df = 56$$

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi - square จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับค่านิยมในอาชีพที่ระดับนัยสำคัญ .01 นั่นคือ ค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างเชื่อมั่นได้ นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพต่างกัน เลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5;

สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาและจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรดังต่อไปนี้
 - เพศ
 - ประเภทของโรงเรียน
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - อาชีพผู้ปกครอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรดังต่อไปนี้
 - เพศ
 - ประเภทของโรงเรียน
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - อาชีพผู้ปกครอง
 - ค่านิยมในอาชีพ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ค่านิยมในอาชีพ กับ การเลือกอาชีพ ของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2519 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ คือโรงเรียนนครสวรรค์ โรงเรียนคาทอลิกประชาสรรค์ โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม โรงเรียนลาดยาววิทยาคม โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม โรงเรียนเก้าเอี่ยมวิทยา และโรงเรียนโกรกพระ จำนวน 531 คน

เป็นนักเรียนชายจำนวน 391 คน นักเรียนหญิงจำนวน 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียนโดยให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความเกี่ยวกับตัวนักเรียนลงไป ตอนที่สองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นข้อความเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพซึ่งแบ่งออกเป็นค่านิยมในอาชีพ 9 ด้าน มีข้อความทั้งหมด 65 ข้อความ ตอนที่สามเป็นรายชื่ออาชีพต่าง ๆ รวมทั้งหมด 71 อาชีพ โดยให้นักเรียนเลือกเพียง 3 อาชีพ และให้นักเรียนจัดอันดับอาชีพที่นักเรียนต้องการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ต้องการรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 และต้องการรองลงมาจากอันดับที่ 2 เป็นอันดับที่ 3 ในตอนท้ายของแบบสอบถามนี้มีปลายเปิดให้อีก 3 ข้อ เพื่อให้นักเรียนใส่ชื่ออาชีพที่นักเรียนต้องการเลือก ซึ่งไม่มีปรากฏอยู่ในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กระทำตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน
2. วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายและ

นักเรียนหญิง โดยใช้การทดสอบ $t - test$

3.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียน

มัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา โดยใช้การทดสอบ $t - test$

3.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยใช้การทดสอบ $F - test$

3.4 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบ $F - test$

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบ $Chi - square$

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยใช้การทดสอบ $Chi - square$

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน จำแนกได้ดังนี้

1.1 จำนวนนักเรียนจำแนกตามเพศ ปรากฏว่ามีนักเรียนชายจำนวน 391 คน นักเรียนหญิงจำนวน 140 คน

1.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ปรากฏว่ามีนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 65.73

1.3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่ามีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 25.62 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 49.33 และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 25.05

1.4 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏว่ามีนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 6.78 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเสมียนพนักงาน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้าจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 28.81 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านบริการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.26 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมจำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 41.62 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์การขนส่ง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพทหาร จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 7.34 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่จัดประเภทไม่ได้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51 ไม่ปรากฏว่ามีนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านงานบริหาร และงานจัดการในกลุ่มตัวอย่างนี้

1.5 จำนวนนักเรียนจำแนกตามค่านิยมในอาชีพ ปรากฏผลดังนี้ นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 29.38 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 16.57 นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 4.52 นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 9.42 นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 6.21 นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 7.72 นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 2.64 และนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.38 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
ปรากฏผลดังนี้

2.1 อันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนโดยส่วนรวม พบว่า ค่านิยมในอาชีพ
ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล เป็นค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนในจังหวัดนครสวรรค์
มีมากที่สุด ($\bar{X} = 3.6965$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีน้อยที่สุดคือค่านิยมมีระเบียบ
แบบแผน ($\bar{X} = 2.8703$) ค่านิยมในอาชีพโดยส่วนรวมเมื่อจัดเรียงอันดับจากสูงไปต่ำ
มีดังนี้ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
ด้านความสามารถ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านรายได้และค่านิยมมีระเบียบ
แบบแผน ✓

2.2 อันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า
ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายมีมากที่สุด คือค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงาน
กับบุคคล ($\bar{X} = 3.6245$) ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายมีน้อยที่สุดคือ ค่านิยมมีระเบียบ
แบบแผน ($\bar{X} = 2.8400$) อันดับค่านิยมของนักเรียนชายเมื่อจัดเรียงจากสูงไปต่ำมีดังนี้
ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า
ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้นำ
ด้านความสามารถ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านรายได้และค่านิยมมีระเบียบ
แบบแผน ✓

2.3 อันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิงในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า
ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนหญิงมีมากที่สุดคือ ค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงาน
กับบุคคล ($\bar{X} = 3.8974$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนหญิงมีน้อยที่สุดคือ ค่านิยมมี
ระเบียบแบบแผน ($\bar{X} = 2.9548$) ✓ อันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิงเมื่อจัดเรียงจาก
สูงไปหาคำนี้ดังนี้ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านความมั่นคงปลอดภัย

ในอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านความเป็นอิสระ ด้านความสะดวก
ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านรายได้และ
ด้านความมีระเบียบแบบแผน ✓

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของ
นักเรียน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายและ
นักเรียนหญิง

3.1.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศ
ชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนชาย
และนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าไม่แตกต่างกัน

3.1.2 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม
และการทำงานกับบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิง
มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลมากกว่านักเรียนชาย

3.1.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคง
ปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิงมี
ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพมากกว่านักเรียนชาย

3.1.4 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยม
ในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

3.1.5 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยม
ในอาชีพด้านความเป็นอิสระไม่แตกต่างกัน

3.1.6 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ และการเป็นผู้ นำ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนชาย มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้ นำ มากกว่านักเรียนหญิง

3.1.7 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงาน กับธรรมชาติและวัตถุ แตกต่าง กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนชายและ นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ไม่แตกต่าง กัน

3.1.8 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถ แตกต่าง กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยม ในอาชีพด้านความสามารถ ไม่แตกต่าง กัน

3.1.9 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมี ระเบียบแบบแผน แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนหญิง มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนมากกว่านักเรียนชาย

3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา

3.2.1 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบ ธรรมดา มีค่านิยมในด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า แตกต่าง กันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ไม่แตกต่าง กัน

3.2.2 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยม แบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล แตกต่าง กันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยม ในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยม แบบประสม

3.2.3 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน

3.2.4 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

3.2.5 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระไม่แตกต่างกัน

3.2.6 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา

3.2.7 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติมีค่านิยมในอาชีพการงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติมีค่านิยมในอาชีพการงานกับธรรมชาติและวัตถุไม่แตกต่างกัน

3.2.8 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติคำนึงในอาชีพด้านความสามารถแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติคำนึงในอาชีพด้านความสามารถไม่แตกต่างกัน

3.2.9 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังนี้

3.3.1 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าไม่แตกต่างกัน

3.3.2 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลไม่แตกต่างกัน

3.3.3 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน

3.3.4 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

3.3.5 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระไม่แตกต่างกัน

3.3.6 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.3.7 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุไม่แตกต่างกัน

3.3.8 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพ ด้านความสามารถแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในด้านนี้ของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.3.9 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่าง
กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังนี้

3.4.1 นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า
นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
ไม่แตกต่างกัน

3.4.2 นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพหมวดที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ
และกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพหมวดบริการมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม
และการทำงานกับบุคคลแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพหมวดที่มีอาชีพ
ประเภทใดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการ
ประกอบอาชีพหมวดที่มีอาชีพประเภทใดมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงาน
กับบุคคลน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพหมวดที่ใช้วิชาชีพและวิชาการและ
กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพหมวดบริการ สำหรับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นนั้นไม่พบ
ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล

3.4.3 นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียน
ที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน

3.4.4 นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบ
อาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน

3.4.5 นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
ด้านความเป็นอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผู้ประกอบการ
ประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระไม่แตกต่างกัน

3.4.6 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ไม่แตกต่างกัน

3.4.7 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ไม่แตกต่างกัน

3.4.8 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ ด้านความสามารถแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถไม่แตกต่างกัน

3.4.9 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนแตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดเสมียนพนักงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดเสมียนพนักงาน สำหรับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียน จำแนกพิจารณาดังต่อไปนี้

4.1 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศ พบว่า อาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดได้แก่ อาชีพทหาร ส่วนอาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมาตามลำดับคือ แพทย์ ครูอาจารย์ พยาบาล ตำรวจ เกษตรกร ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์ นักกฎหมาย วิศวกรเครื่องกล นักบินและสัตวแพทย์ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่านักเรียนชายเลือกทหารมากที่สุด อาชีพที่นักเรียนชายเลือกรองลงมาตามลำดับ คือ ตำรวจ แพทย์ ครูอาจารย์ ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์ เกษตรกร นักกฎหมาย วิศวกรเครื่องกล และนักบิน เป็นต้น ส่วนนักเรียนเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด อาชีพที่นักเรียนหญิงเลือกรองลงมาตามลำดับคือ ครูอาจารย์ แพทย์ ตำรวจ ทหาร แอร์โฮสเตส เลขานุการ สถาปนิกและนักบัญชี เป็นต้น

4.2 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนจำแนกตามหมวดอาชีพ พบว่า โดยส่วนรวมหมวดอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ หมวดอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ ส่วนหมวดอาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมาตามลำดับคือ ทหาร อาชีพด้านบริการ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์การขนส่ง อาชีพศิลปกรรม อาชีพเสมียนพนักงาน อาชีพการค้า และอาชีพด้านการบริหารและงานจัดการ

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนักเรียนชายเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด หมวดอาชีพที่นักเรียนชายเลือกรองลงมาตามลำดับคือ ทหาร อาชีพด้านการบริการ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง อาชีพศิลปกรรม งานบริหารและงานจัดการ การค้าและเสมียนพนักงาน เป็นต้น ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด หมวดอาชีพที่นักเรียนหญิงเลือกรองลงมาตามลำดับคือ อาชีพด้านการบริการ ทหาร เสมียนพนักงาน อาชีพศิลปกรรม การค้า อาชีพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง เป็นต้น หมวดอาชีพที่นักเรียนหญิงไม่เลือกเลยคือ อาชีพหมวดงานบริหารและงานจัดการ

4.3 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนเมื่อเปรียบเทียบตามประเภทของโรงเรียนพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมชาติเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม

เลือกมากที่สุดคืออาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกน้อยที่สุดคือ ไม่เลือกเลย ได้แก่ อาชีพหมวดที่เกี่ยวกับการค้า หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกตามลำดับจากมากไปน้อยมีดังนี้

อาชีพหมวดที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ ทหาร หมวดอาชีพค้าบริการ อาชีพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง งานกลไกกรรม งานบริหาร และงานจัดการ เสมียนพนักงาน เป็นต้น ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพวิชาการมากที่สุด หมวดอาชีพที่เลือกน้อยที่สุดคือ งานบริหารและงานจัดการ หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาเลือกจากมากไปน้อยมีดังนี้ หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ ทหาร งานค้าบริการ การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง งานกลไกกรรม งานเสมียนพนักงาน การค้า และงานบริหารและงานจัดการ

4.4 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดทหาร งานกลไกกรรม งานค้าบริการ การผลิตและการใช้อุปกรณ์การขนส่ง งานบริหารและงานจัดการ เสมียนพนักงาน หมวดอาชีพที่กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ไม่เลือกเลยคือ การค้า - กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือหมวดอาชีพ ทหาร ค้าบริการ การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลไกกรรม เสมียนพนักงาน การค้า และงานบริหารและงานจัดการ ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเลือกอาชีพหมวดงานที่ต้องใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือทหาร ค้าบริการ การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลไกกรรม เสมียนพนักงานและการค้า หมวดงานบริหารและงานจัดการนักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไม่เลือกเลย

4.5 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด หมวดอาชีพที่นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการเลือก รองลงมาคือ ทหาร กสิกรรมและการผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดเสมียนพนักงานเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือหมวดงานกสิกรรม กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดการค้า เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือหมวดอาชีพทหาร การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง ค้าปลีกและบริการ และหมวดการค้า กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าปลีกและบริการ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือหมวดอาชีพค้าปลีก กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดทหาร หมวดค้าปลีกและบริการ หมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง หมวดกสิกรรม งานบริหารและงานจัดการ เป็นต้น กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดทหาร หมวดค้าปลีกและบริการ หมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง และหมวดกสิกรรม กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพทหาร เลือกอาชีพหมวดทหารมากที่สุด รองลงมาคือหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและหมวดอาชีพค้าปลีกและบริการ ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดที่มีโอกาสได้เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ และหมวดอาชีพค้าปลีกและบริการ เท่า ๆ กัน โดยมิได้เลือกอาชีพหมวดอื่นเลย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ
ปรากฏผลดังนี้

5.1 ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับค่านิยม
ในอาชีพ

5.2 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพต่างกัน พบว่า
กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้าน เกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าเลือกอาชีพหมวดงาน
ที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพหมวดอาหารและงานด้านบริการ กลุ่ม
นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลเลือกอาชีพหมวดงาน
ที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ หมวดอาหาร และหมวดงานด้านบริการ
กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพ
และวิชาการมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพหมวดอาหาร หมวดงานด้านบริการ และหมวดการผลิต
และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้
วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพหมวดอาหาร หมวดบริการและหมวดกลีกรรม
กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ
มากที่สุด รองลงมาคือหมวดอาหาร หมวดงานบริการ การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง
และหมวดการค้า กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำเลือกอาชีพ
หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือหมวดอาหาร หมวดการผลิตและ
การใช้อุปกรณ์ขนส่ง และหมวดงานบริการ กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับ
ธรรมชาติและวัตถุ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ
อาชีพหมวดอาหาร หมวดกลีกรรมและหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลุ่มนักเรียนที่มี
ค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการและหมวดอาหาร
มากที่สุด รองลงมาคือหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยม
ในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการและหมวดอาหาร
เท่า ๆ กัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ทำการอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ค่านิยมในอาชีพ

ผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนในจังหวัดนครสวรรค์โดยส่วนรวมมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการ สังคม และการทำงานกับบุคคลมากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าโดยธรรมชาติของคนแล้ว มีความต้องการหลาย ๆ อย่างจากความต้องการขั้นต่ำสุดไปถึงสูงสุด ซึ่ง มาสโลว์ (Maslow อ้างอิงจาก Roe, 1959 : 25) ได้จัดลำดับความต้องการพื้นฐานของบุคคลไว้ดังนี้คือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความเป็นเจ้าของและความรัก ความต้องการเป็นบุคคลสำคัญ และได้รับการยอมรับนับถือ ความต้องการความรู้ ความต้องการความเข้าใจ ความต้องการความสวยงาม และความต้องการความเชื่อมั่นในตัวเอง สำหรับนักเรียนส่วนมากที่มีค่านิยมด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากนั้น อาจจะเนื่องมาจากมีความต้องการที่จะเป็นบุคคลสำคัญ และได้รับการยอมรับนับถือจึงแสดงออกโดยการเลือกค่านิยมในอาชีพด้านนี้เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของตน

ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่สองคือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนจำนวนมากแต่ไม่มากที่สุดยังคำนึงถึงเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าอยู่ในการที่จะประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นความเชื่อของคนไทย แต่โบราณที่ยึดถือกันว่าการจะประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นควรจะเป็นอาชีพที่น่าเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่ตนเองและวงศ์ตระกูล และมีโอกาสที่จะก้าวหน้าต่อไปในการปฏิบัติงานอันจะเห็นได้จากคนส่วนมากจะนิยมรับราชการซึ่งถือกันว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และจะนำความก้าวหน้ามาสู่ตน ซึ่งเป็นการนึกถึงตัวเองเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันนี้สังคมเปลี่ยนแปลงไป ประเทศชาติกำลังอยู่ในระยะพัฒนาและเด็กในปัจจุบันนี้ได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้ที่จะเป็นกำลังอันสำคัญที่จะช่วยเหลือประเทศชาติต่อไป ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดให้มีงานวันเด็กขึ้น จึงทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรับผิดชอบของตนต่อสังคมมากกว่าคิดถึงตนเอง ดังนั้นค่านิยมในอาชีพของนักเรียนส่วนมากจึงเป็นด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ส่วนด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าจึงเป็นอันดับรองลงมา

สำหรับค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่สามคือ ด้านความมั่นคง ปลอดภัยในอาชีพทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันนี้มีอาชีพต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิทยาการใหม่ ๆ บุคคลจึงประสบกับความยากลำบากในการเลือกอาชีพ เพราะเลือกแล้วบางครั้งก็ไม่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของตนจึงทำให้ประสบความล้มเหลวในการทำงาน และอีกประการหนึ่งปัจจุบันนี้ประชากรมีมากขึ้นต้องแข่งขันและแย่งกันประกอบอาชีพซึ่งทำให้เกิดปัญหาการว่างงานมีมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ นักเรียนต้องคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยในการประกอบอาชีพ

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีน้อยที่สุดคือด้านความมีระเบียบแบบแผน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนซึ่งมีกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนต่าง ๆ นา ๆ หลายประการที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติตาม เช่น ระเบียบการแต่งกาย การออกนอกบริเวณโรงเรียน การทำความสะอาด การเข้าและ การเลิกเรียน ฯลฯ การที่นักเรียนต้องพบกับระเบียบมากมายเช่นนี้ อาจจะเป็นสาเหตุ ให้นักเรียนอยากเป็นอิสระไม่ต้องอยู่ในระเบียบแบบแผนอีกเมื่อจะต้องออกไปประกอบอาชีพ ดังนั้นค่านิยมในอาชีพด้านนี้ของนักเรียนจึงมีน้อยที่สุด

พิจารณาทางด้านเพศ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพ แตกต่างกันแต่เพียงบางด้าน

ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแตกต่างกันก็คือ ด้านการ บริการสังคม และการทำงานกับบุคคลซึ่งนักเรียนหญิงมีมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งตรงกับ ผลการศึกษาของ ซิงเกอร์ และสเตฟเฟอร์ แวกแมน กริบบอนส์ และโลเนส คูเกอร์ ยูพรรณี สุขสมบัติ และจิตรอารี เนตรหิน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าธรรมชาติของผู้หญิง นั้นมีความอ่อนโยน เมตตา กรุณา มีลักษณะของความเป็นมารดา ชอบที่จะเห็นแต่สิ่งที่ดีงาม

อันจะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม และเมื่อพิจารณาในเรื่องของความรับผิดชอบแล้ว กาญจนา กวรสุภา (2516 : 85) ศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบสูงกว่า นักเรียนชายซึ่งความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมด้วย ดังนั้นนักเรียนหญิงจึงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากกว่า นักเรียนชาย นอกจากนี้จำเนียร ชวงโชติ และ วิจิตพาศน์ วัฒนสินธุ์ (มปป. : 58 - 59) ได้รวบรวมผลงานการวิจัยของนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า เพศหญิงเข้ากับบุคคลทั่วไปได้ง่ายกว่าเพศชาย เช่น กุศลินาฟ พบว่า เด็กหญิงแสดงความสนใจในบุคคลมากกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของคิมเบอร์ และโนลล์ ที่พบว่า เพศหญิงเข้ากับบุคคลได้มากกว่า เพศชายในการดำเนินชีวิต ส่วนการศึกษาของเบนเนทท์ และโคเฮ็น พบว่า ความคิดของ เพศชายมุ่งคิดในรูปของตนเองมากกว่าในขณะที่ความคิดของเพศหญิงเน้นหนักในรูปของสิ่งแวดล้อม สิ่งที่เด็กชายคิดมักเกี่ยวข้องกับความสำเร็จส่วนตัวในขณะที่สิ่งที่เด็กหญิงคิดนั้นเกี่ยวข้องกับความสำเร็จด้านความรักทางสังคมและมิตรภาพมากกว่า ดังนั้นผลการศึกษาของนักวิจัยที่กล่าวมาแล้วจึงเป็นเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่สนับสนุน ผลการศึกษารังนี้ ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากกว่า นักเรียนชาย

นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพมากกว่า นักเรียนชายซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ จิตรอารี เนตรหิน ที่พบว่านักเรียนชาย และ นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่าปัจจุบันนี้สังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการประกอบอาชีพ ผู้หญิงมีความจำเป็นจะต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้นเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายสำหรับ ตนเองและครอบครัว การที่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย ๆ หรือคองงานนั้นนับว่าเป็นภาวะที่ทำความยุ่งยาก ให้แก่ผู้หญิงมากเพราะการเลือกเฟ้นงานนั้นผู้หญิงมีความอดทนน้อยกว่าผู้ชาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้หญิงจะต้องคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพเอาไว้ก่อนที่จะตัดสินใจเลือก ประกอบอาชีพใดลงไป

ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่งคั่งและการเป็นผู้ร่ำรวยของนักเรียนชายมีมากกว่านักเรียนหญิง ตรงกับผลการศึกษาของซิงเกอร์และสเคฟเฟอร์ ทอมสัน คูเกอร์ ยูพรรณี สุขสมิทธิ และจิตรอารี เนตรหิน อาจเป็นเพราะว่าธรรมชาติของผู้ชายนั้นเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง ต้องรับผิดชอบในครอบครัว และได้รับการยอมรับจากสังคมให้เป็นหัวหน้าครอบครัว หรือหัวหน้าหน่วยงาน ด้วยความสนใจในความรับผิดชอบทำให้นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านนี้มากกว่านักเรียนหญิง

สำหรับค่านิยมในอาชีพอีกด้านหนึ่งที่แตกต่างกันก็คือด้านความมีระเบียบแบบแผน ซึ่งนักเรียนหญิงมีมากกว่านักเรียนชาย อาจเนื่องมาจากธรรมชาติของผู้หญิงมีความละเอียดถี่ถ้วน รอบคอบ และมีนิสัยชอบความมีระเบียบแบบแผนมากกว่าผู้ชาย ค่านิยมในอาชีพด้านนี้ของนักเรียนชายจึงมีน้อยกว่านักเรียนหญิง

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง หรือแตกต่างกันก็แค่เพียงเล็กน้อยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ด้านรายได้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ และด้านความสามารถ

สำหรับด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้านั้นขัดแย้งกับผลการศึกษาของซิงเกอร์และสเคฟเฟอร์ กริบบอนส์และโลเนล ที่พบว่านักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้ามากกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีเสรีภาพในการออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น ความคิดเรื่องเกียรติยศชื่อเสียงของผู้หญิงจึงมีมากพอ ๆ กับผู้ชาย ก็จะเห็นได้ว่าผู้หญิงก็ต้องการโอกาสที่จะก้าวหน้าในการทำงาน อยากเป็นหัวหน้างานจึงมีผลทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับชายในการออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านซึ่งต่างจากสมัยโบราณซึ่งผู้ชายเท่านั้นที่จะเป็นผู้ประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ดังนั้นการคำนึงถึงรายได้จากการประกอบอาชีพจึงมีอยู่ในความคิดของทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพอ ๆ กัน

ค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูเด็กสมัยปัจจุบันนี้ให้ความเป็นอิสระแก่เด็กชายและเด็กหญิงเท่าเทียมกัน พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกทั้งชายและหญิงได้กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างทัดเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหรือเรื่องอื่น ๆ เด็กหญิงจึงมีเสรีภาพพอ ๆ กับเด็กชายซึ่งผิดกับสมัยเดิม เด็กหญิงจึงชอบที่จะมีอิสระมากขึ้น ดังนั้นค่านิยมในอาชีพด้านนี้ของนักเรียนชายและหญิงจึงไม่แตกต่างกัน

ค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะโลกของงานอาชีพในปัจจุบันนี้เปิดกว้างให้แก่ผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งทั้งชายและหญิงมีโอกาสที่จะเลือกประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวาง เช่น ผู้หญิงสามารถที่ประกอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกลและงานกลางแจ้งได้พอ ๆ กับชาย ในทำนองเดียวกันผู้ชายก็สามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีแต่ผู้หญิงเท่านั้นที่ทำงานเช่นนั้นอยู่ เมื่อเป็นเช่นนั้นอาจจะเป็นสาเหตุให้ค่านิยมในอาชีพด้านนี้ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

ปัจจุบันนี้สังคมยอมรับว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีความสามารถพอ ๆ กัน ในการทำงานหลาย ๆ ประเภท ถ้าโอกาสอำนวยแล้วผู้หญิงสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ทัดเทียมกับชายจึงทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถไม่แตกต่างกัน

พิจารณาทางก้นประเภทของโรงเรียน

ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยมในอาชีพแต่เพียงส่วนน้อยที่แตกต่างกัน โดยส่วนมากแล้วไม่แตกต่างกัน สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านที่แตกต่างกันคือ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลและด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคลมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมแบบประสมมีบริการแนะแนวเพื่อให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนให้รู้จักตนเอง เช่น รู้จักความสามารถที่แท้จริงของตนเอง รู้จักฐานะเศรษฐกิจของตนเองซึ่งการรู้จักตนเองย่อม จะมีส่วนทำให้นักเรียนรู้จักประมาณความสามารถของตน พิจารณาถึงความเป็นจริงและโอกาส ที่จะเป็นไปได้ในการให้บริการสังคม และการทำงานกับบุคคล ดังนั้นการแสดงความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับอาชีพจึงอยู่ในขอบเขตอันจำกัดและไม่เพี้ยน หรือมีอคติมากจนเกินความเป็นจริง จากสาเหตุดังกล่าวแล้วย่อมจะทำให้นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลน้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา

สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำนั้นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้นมีเฉพาะนักเรียนชายเท่านั้น ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ผู้ชายได้รับการยอมรับจากสังคมให้เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือหัวหน้าหน่วยงาน ด้วยความสำคัญในความรับผิดชอบนี้ผู้ชายจึงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งมีแต่เรียนชายจึงมีค่านิยมในด้านนี้มากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา ซึ่ง ประกอบด้วยนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย และนอกจากนี้ผู้ชายยังมีลักษณะของความเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนหญิงตามผลการศึกษาของ เปรมจิต หสตะ (2516 : 71) ซึ่งพบว่า นักเรียนชายมีลักษณะของความเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาไม่แตกต่างกันได้แก่ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความสวยและความมีระเบียบแบบแผน

นักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านการทำงานกับธรรมชาติ และวัตถุ ไม่แตกต่างกันนั้นอาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนจากโรงเรียนทั้งสองประเภทนั้นถึงแม้ว่าจะศึกษาอยู่ในโรงเรียนคนละประเภทก็จริง แต่สิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียนคือสังคมและครอบครัวของนักเรียนมีสภาพที่ไม่แตกต่างกัน สภาพทางภูมิศาสตร์และสังคมของจังหวัดนครสวรรค์ในแต่ละอำเภอล้วนคล้ายคลึงกัน การประกอบอาชีพของประชาชนก็ไม่แตกต่างกันมากนักในแต่ละท้องที่ ในเมื่อนักเรียนจากโรงเรียนทั้งสองประเภทมีสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกันได้พบเห็นรูปแบบของ ผู้ประกอบอาชีพที่เหมือน ๆ กัน จึงทำให้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการเลือกลักษณะของงานอาชีพ อันเป็นที่ปรารถนาของนักเรียนคล้ายคลึงกัน คือมุ่งถึงเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพและรายได้หลังจากที่สำเร็จแล้ว ก่อนทหารออกจากฐานทัพที่ตาคลีไปแล้ว ทำให้ประชาชนของจังหวัดนครสวรรค์เป็นจำนวนมากว่างงาน ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอย่างกว้างขวาง ซึ่งเหตุการณ์นี้อาจจะทำให้เยาวชนคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพมากขึ้น ส่วนการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุนั้นคงจะเนื่องมาจากอาชีพหลักของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์คือการกสิกรรม ซึ่งจะต้องทำงานกลางแจ้งคลุกคลีอยู่กับธรรมชาติ เป็นรูปแบบของการประกอบอาชีพให้นักเรียนได้เห็นโดยทั่วไป จึงทำให้นักเรียนมีค่านิยมในค่านิยมนี้ไม่แตกต่างกัน

นักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระและด้านความมีระเบียบแบบแผนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการอบรมเด็กสมัยปัจจุบันนี้ให้ความอิสระเสรีภาพแก่เด็กมากกว่าสมัยโบราณ เด็กมีความเป็นอิสระในการคิดและการกระทำมากกว่าเด็กในสมัยโบราณและนักเรียนจากโรงเรียนทั้งสองประเภทต่างก็ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสมัยใหม่พอ ๆ กัน เพราะสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของนครสวรรค์ในแต่ละท้องที่คล้ายคลึงกัน อีกประการหนึ่งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนซึ่งโรงเรียนทั้งสองประเภทนี้ต่างก็มีระเบียบแบบแผนกฎเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ พอ ๆ กัน

จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา มีค่านิยม

ในค่านิยมเป็นอิสระและค่านิยมมีระเบียบแบบแผนพอ ๆ กัน

สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถที่นักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภทนี้ ไม่แตกต่างกันนั้นอาจจะเป็นเพราะว่าการประกอบอาชีพสมัยนี้โดยส่วนมากแล้วจะมีการสอบแข่งขันกันเพื่อเข้าศึกษาในแขนงวิชาชีพนั้น ๆ หรือต้องแข่งขันกันในการประกอบอาชีพเพราะว่าจำนวนประชากรของประเทศมีเพิ่มมากขึ้น มีความจำเป็นจะต้องแข่งขันกันในการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น ผู้ที่มีความสามารถมากก็มักจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมากกว่าผู้ที่ไร้ความสามารถ ดังนั้นนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งสองประเภทจึงต่างก็คำนึงถึงความเป็นจริงในข้อนี้จึงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถไม่แตกต่างกัน

พิจารณาทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันแต่เพียงบางด้านเท่านั้น โดยส่วนมากแล้วไม่แตกต่างกัน

สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านที่แตกต่างกันก็คือ ค่านิยมมีอำนาจและการเป็นผู้นำ และความสามารถ

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่มีสติปัญญามีลักษณะของความเป็นผู้นำสูงตามผลการศึกษาของ เปรมจิต ทศตะ (2516 : 70) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะความเป็นผู้นำต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนี้ สโตกคิลล์ (Stogdill อ้างอิงจาก อภิสิทธิ์ วงษา, 2517 : 15) ยังได้ทำการศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของบุคคลที่สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นผู้นำ พบว่า ความเป็นผู้นำนั้นสัมพันธ์กับความสามารถทางสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงซึ่งมีลักษณะของความเป็นผู้นำสูงจึงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำสูงไปด้วย

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ตรงกับผลการศึกษาของเพอร์โรน ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านการแสดงความสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจเป็นเพราะว่าโดยปกติแล้วนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสติปัญญาดีก็จะมีความสามารถในหลาย ๆ ด้านมากกว่าผู้ที่มีสติปัญญาคือยกว่า ดังนั้นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ กล่าวคือต้องการจะประกอบอาชีพที่จะต้องใช้ความสามารถ

สำหรับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันนี้ไม่แตกต่างกันไ้แก่ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม และการทำงานกับบุคคล ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุและด้านความมีระเบียบแบบแผน

สำหรับสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนสองกลุ่มมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพและด้านรายได้ไม่แตกต่างกัน อาจจะพิจารณาได้ว่าสังคมในปัจจุบันนี้มีความสะดวกสบายในการให้บริการของสื่อสารมวลชนจึงทำให้นักเรียนสามารถที่จะทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสังคมและโลกของงานอาชีพได้อย่างทั่วถึงกัน ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพและการประกอบอาชีพอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุให้นักเรียนมีความคิดว่าอาชีพทุกอาชีพมีเกียรติเท่ากัน ถ้าทำด้วยความตั้งใจและทำจริงเมื่อประกอบอาชีพด้วยความตั้งใจและทำจริงแล้วความมั่นคงในอาชีพก็ย่อมเกิดขึ้นแล้วรายได้จากการประกอบอาชีพนั้นก็จะได้ตามมา ดังนั้นค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า / ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพและด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จึงไม่แตกต่างกัน

4
 สำหรับด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลนั้นอาจเนื่องมาจาก
 ปัจจุบันนี้ประเทศของเรากำลังอยู่ในระยะพัฒนารัฐบาลประกาศเชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาประเทศชาติทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสารมวลชนประเภทอื่น ซึ่งอาจจะ
 เป็นผลทำให้ประชาชนและนักเรียนเกิดความตื่นตัวอยากช่วยประเทศชาติและสังคม คำนึงใน
 คำนึงของนักเรียนทั้งสามกลุ่มจึงมีพอ ๆ กัน

5
 สำหรับค่านิยมในอาชีพค่านิยมเป็นอิสระที่ไม่แตกต่างกันอาจจะเป็นเนื่องมาจาก
 การอบรมเลี้ยงดูซึ่งปัจจุบันนี้ให้ความเป็นอิสระและเสรีภาพแก่เด็กพอ ๆ กัน สำหรับด้าน
 การทำงานกับธรรมชาติและวัตถุที่ไม่แตกต่างกันอาจจะเป็นเนื่องมาจากปัจจุบันโลกของงานอาชีพ
 เปิดโอกาสให้ผู้ที่จะเข้าประกอบอาชีพอย่างกว้างขวางต้องการบุคคลหลายระดับความรู้ความสามารถ
 ซึ่งบุคคลสามารถเข้าทำงานได้ตามระดับความรู้ความสามารถของตน ค่านิยมในอาชีพค่านิยม
 ของนักเรียนแต่ละระดับความสามารถจึงไม่แตกต่างกัน ส่วนค่านิยมในอาชีพค่านิยมมีระเบียบ
 แบบแผนที่ไม่แตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะความเป็นระเบียบหรือความละเอียดละออของ
 คนนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาแต่ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน
 ดังนั้นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจึงมีค่านิยมในอาชีพค่านิยมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาทางด้านอาชีพของผู้ปกครอง

ผลของการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพ
 ต่างกันเป็นเพียงส่วนน้อย ส่วนมากแล้วไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านที่แตกต่างต่างกันไปก็คือ ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
 และด้านความมีระเบียบแบบแผน กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ หมวคที่มีอาชีพ
 ประเภทใดมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลน้อยกว่ากลุ่มนักเรียน
 ที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวกงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ และกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครอง
 ประกอบอาชีพหมวกบริการ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวกที่

เมื่อจัดประเภทได้นั้นมีจำนวนน้อย และในจำนวนนี้ก็เป็นการบ้านของบางคนก็อยู่บ้านเฉย ๆ
 แต่มีเงินใช้ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าคงมีทรัพย์สินต่าง ๆ เพียงพอ นับว่าผู้ปกครองประเภทนี้เป็นพวกที่
 อยู่ในฐานะที่มิอันจะกินไม่จำเป็นต้องชวนขายประกอบอาชีพ มิได้สัมผัสกับความทุกข์ยาก
 มีความเป็นอยู่แคบ ๆ เฉพาะครอบครัวเท่านั้น เด็กที่อยู่ในครอบครัวประเภทนี้ก็จะได้รับ
 อิทธิพลไปด้วย ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ และหมวดงานบริการนั้น
 จำเป็นต้องคลุกคลีอยู่กับบุคคลเห็นสภาพความเป็นไปที่แท้จริงของสังคมซึ่งจะมีอิทธิพลต่อเด็กใน
 ปกครองจึงอาจจะเป็นสาเหตุให้นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพสองหมวดนี้มีค่านิยมในอาชีพ
 ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลมากกว่า ส่วนด้านความมีระเบียบแบบแผนนั้น พบว่า
 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมีมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มี
 ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดเสมียนพนักงาน อาจเนื่องมาจากผู้ประกอบอาชีพหมวดเสมียนพนักงาน
 นั้นมีความละเอียดถี่ถ้วนนิยมนั่งจะพลอยคติมาที่บ้านด้วยและเลยไปถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน
 เด็กเมื่อได้รับความเข้มงวดกวดขันจากความมีระเบียบแบบแผนของผู้ปกครองก็ไม่ต้องการที่จะ
 ต้องไปอยู่ในกรอบหรือระเบียบแบบแผนของสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้านอีก ดังนั้นนักเรียนกลุ่มนี้
 จึงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนน้อยกว่ากลุ่มที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงาน
 ที่ใช้วิชาชีพและวิชาการซึ่งมักจะเป็นผู้มีความรู้สูงมีจิตวิทยาในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

สำหรับค่านิยมในอาชีพซึ่งกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกัน
 มิไม่แตกต่างกันนั้นได้แก่ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงปลอดภัย
 ด้านรายได้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านการทำงานกับธรรมชาติ
 และวัตถุ และด้านความสามารถ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากสังคมปัจจุบันนี้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับโลก
 ของงานอย่างกว้างขวางอันเนื่องมาจากอิทธิพลของสื่อสารมวลชนและการได้พบปะกับบุคคล
 ผู้ประกอบอาชีพหลาย ๆ ประเภท นักเรียนไม่ได้พบเห็นอยู่เฉพาะแต่ในแวดวงของครอบครัวเท่านั้น
 จึงทำให้นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพโดยส่วนมากแล้วไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 การเลือกอาชีพ

พิจารณาทางกายภาพ

ผลจากการศึกษาค้นพบว่า อาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือทหาร ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนได้พบปะกับบุคคลผู้ประกอบอาชีพทหารอยู่เสมอ ได้พบเห็นกิจกรรม และการแสดงของทหารบ่อย ๆ บางคนก็มีญาติพี่น้องเป็นทหาร เนื่องจากนครสวรรค์เป็นที่ตั้งของ มณฑลทหารบกที่ 4 ค่ายจิระประวัติ นอกจากนี้อำเภอตากาลังยังเป็นที่ตั้งของกองบินน้อยที่ 4 ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากพอสมควร เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงแล้วพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพทหารมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าธรรมชาติของผู้ชายชอบการผจญภัย และชีวิตการต่อสู้ ส่วนผู้หญิงมีลักษณะของความอ่อนโยน ชอบช่วยเหลือผู้อื่นประกอบกับนครสวรรค์มีวิทยาลัยพยาบาล สวรรค์ประชารักษ์ตั้งอยู่ ซึ่งคงจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงด้วย

แต่เมื่อจัดหมวดอาชีพแล้วปรากฏว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นเพราะหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการนั้นครอบคลุมอาชีพเป็นจำนวนมากซึ่งต้องใช้ความรู้ระดับสูง แสดงว่านักเรียนโดยส่วนรวมแล้ว ต้องการศึกษาคือในระดับสูงเพื่อเป็นหนทางในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งสนับสนุนว่า การเลือกอาชีพยังอยู่ในระยะ Fantasy Period ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินสเบิร์ก ความจริงแล้วนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การเลือกอาชีพน่าจะอยู่ในระยะ Tentative Period อาชีพที่นักเรียนชายเลือกรองลงมาคือ ทหาร หมวดบริการ หมวดการผลิต และ การใช้อุปกรณ์ขนส่ง หมวดกลไกกรรม หมวดงานบริหารและงานจัดการ การค้าและเสมียนพนักงาน ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพรองลงมาคือหมวดบริการ ทหาร เสมียนพนักงาน กลไกกรรม การค้า หมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งชายและหญิงต่างก็เลือกหมวดอาชีพได้เหมาะสม กับลักษณะของเพศคน เช่น ธรรมชาติของผู้ชายชอบการต่อสู้ก็เลือกหมวดทหาร เป็นอาชีพรองลงมา ส่วนในเรื่องของความละเอียดถี่ถ้วนนั้นนักเรียนชายมีน้อยกว่านักเรียนหญิงอาชีพหมวดเสมียนพนักงาน จึงได้รับการพิจารณาเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพหมวดนี้ เป็นอันดับที่สี่

อีกประการหนึ่งผู้ชายมีความสามารถและถนัดทางช่างและเครื่องจักรกลมากกว่าหญิง อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่งจึงได้รับการพิจารณาว่านักเรียนชายมากกว่า นักเรียนหญิงซึ่งเลือกอาชีพหมวดนี้ เป็นอันดับสุดท้าย

พิจารณาทางค่านิยมของโรงเรียน

ผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมไม่เลือกอาชีพหมวดการค้าเลย หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเลือกมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบธรรมดา คือหมวดคหกรรม ผู้วิจัยเชื่อว่าอาจจะเป็นเพราะในโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีการสอนวิชาชีพบางวิชา เพื่อให้ให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของตน วิชาชีพที่มีการสอนวิชาหนึ่งคือวิชาเกษตรกรรมคือป นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมจึงเลือกอาชีพหมวดคหกรรมมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบธรรมดา หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภทเลือกมากเป็นอันดับที่หนึ่งและอันดับรองลงมาคือหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการและหมวดทหาร ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าความรู้สึกรักของบุคคลในปัจจุบันนี้เห็นความสำคัญของการศึกษา นักเรียนส่วนมากมุ่งที่จะศึกษาในระดับสูงจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นหนทางในการประกอบอาชีพต่อไป ส่วนอาชีพทหารที่นักเรียนเลือกมากเป็นอันดับที่สองพอ ๆ กันนั้น อาจจะเนื่องมาจากนครสวรรค์เป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ 4 และกองบินน้อยที่ 4 ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากพอสมควร

พิจารณาทางค่านิยมสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลจากการศึกษาค้นพบว่านักเรียนทั้งสามกลุ่มคือกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปานกลาง และต่ำ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนส่วนมากของทั้งสามกลุ่ม เห็นความสำคัญของการศึกษาอยากจะศึกษาในระดับสูงเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการประกอบอาชีพต่อไปและอาชีพหมวดนี้ก็ครอบคลุมอาชีพหลาย ๆ อาชีพ

ดังที่ได้อภิปรายมาแล้ว แต่กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเลือกอาชีพพวกนี้น้อยกว่า
กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และปานกลาง ตรงกับผลการศึกษาของ เป็ร็อง จันดา
 และสมพงษ์ อาภาพันธุ์ ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพ
 ที่ต้องอาศัยความสามารถหรือความรู้ระดับสูงมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไม่เลือกอาชีพหมวดบริหารและงานจัดการเลย
 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนกลุ่มนี้เป็นพวกที่มีสติปัญญาไม่สู้จะดีนัก ซึ่งพวกที่มีสติปัญญา
 ไม่ดีนั้น อาจไม่ชอบงานที่ต้องวางแผนหรือกำหนดนโยบายต่าง ๆ ด้วยตัวเอง นักเรียนกลุ่มนี้
 จึงไม่เลือกอาชีพหมวดงานบริหารและงานจัดการเลย สำหรับหมวดการค้าที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนสูง ไม่เลือกเลย อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีความรู้ดีหรือเรียนเก่งนั้นมักจะหมกมุ่น
 และเอาใจใส่แต่การ เรียนชอบอ่านหนังสือและมักจะไปเล่นที่ จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย
 ซึ่งอาชีพหมวดการค้าไม่จำเป็นต้องอาศัยการศึกษา ระดับสูงเช่นนั้น ผู้ที่มุ่งเรียนระดับสูงมัก
 จะมองข้ามอาชีพหมวดการค้าไปเสีย หมวดบริการ การผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง
 และหมวดทหาร พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกน้อยกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ผู้วิจัยเชื่อว่าคงเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 มุ่งที่จะศึกษาระดับสูง เพื่อประกอบอาชีพระดับสูงที่ใช้ความรู้ทางวิชาชีพและวิชาการ

พิจารณาทางด้านอาชีพของผู้ปกครอง

ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงาน
 ที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ เลือกอาชีพหมวดงานที่ต้องใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด ตรงกับ
 ผลการศึกษาของ คอลลาโซ และแมลคเบอร์น ที่พบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพชั้นสูง
 จะเลือกและคาดหวังในอาชีพชั้นสูงตามไปด้วย อาชีพหมวดงานบริหารและงานจัดการนักเรียน
 ที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดการค้าเลือกมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนที่มี
 ผู้ปกครองประกอบอาชีพการค้าของกลุ่มตัวอย่างนี้มีเป็นจำนวนมากเป็นอันดับที่สองรองจาก

อาชีพกสิกรรมซึ่งมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวกอื่นนักเรียนกลุ่มนี้
จึงเลือกหมวกงานบริหารและงานจัดการมากที่สุด หมวกเสมียนพนักงานนักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพหมวกการค้าเลือกมากที่สุด ผู้วิจัยเชื่อว่านักเรียนกลุ่มนี้ได้พบเห็นอาชีพการค้าขาย
มาตลอดเวลา และเลเห็นความสำคัญของการทำบัญชีการเก็บเงิน นักเรียนกลุ่มนี้จึงเลือก
อาชีพหมวกเสมียนพนักงานมากกว่ากลุ่มอื่น หมวกการค้าพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบ
อาชีพหมวกการค้าเลือกมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครองและได้รับอิทธิพลจาก
ผู้ปกครองด้วย อาชีพหมวกบริการพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวกกสิกรรม
เลือกมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนกลุ่มนี้ส่วนมากอยู่ในชนบทซึ่งรูปแบบของ
ผู้ประกอบการที่เขาเห็นและมีอิทธิพลต่อนักเรียนกลุ่มนี้ได้แก่ผู้ประกอบการอาชีพหมวกบริการ เช่น
ตำรวจ ช่างเสริมสวย จึงทำให้นักเรียนกลุ่มนี้เลือกอาชีพหมวกบริการมากกว่ากลุ่มอื่น
อาชีพหมวกกสิกรรมก็พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวกกสิกรรมเลือกมากที่สุด
เนื่องมาจากอิทธิพลของอาชีพของผู้ปกครอง อาชีพหมวกการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง พบว่า
นักเรียนกลุ่มที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวกการค้าเลือกมากที่สุด อาจเป็นเพราะเหตุที่อาชีพ
หมวกนี้สัมพันธ์กับการค้าขายซึ่งเกี่ยวกับการช่างต่าง ๆ ซึ่งคนเชื้อชาติจีนมักจะมีความถนัดและ
ชำนาญมาก ส่วนหมวกทหารนั้นพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมเลือกมากที่สุด
อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนกลุ่มนี้มีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม และอีกประการหนึ่งอาจจะ
เนื่องมาจากนักเรียนได้พบเห็นการทำงานที่หนักและเหนื่อยยากตรากตรำของผู้ปกครองก็พยายาม
ที่จะหลีกเลี่ยงการเลือกอาชีพเดิมของผู้ปกครองและทหารเป็นบุคคลตัวอย่างที่นักเรียนได้พบ
ได้เห็นบ่อย ๆ จึงมีอิทธิพลต่อนักเรียนกลุ่มนี้ได้มากพอสมควร

เมื่อพิจารณาถึงนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพในแต่ละหมวดแล้วปรากฏว่า
โดยส่วนมากเลือกอาชีพหมวกงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด ยกเว้นนักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพทหารซึ่งเลือกอาชีพทหารมากที่สุด

พิจารณาทางค่านิยมในอาชีพ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่านักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพแต่ละด้านเลือกอาชีพ
 หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด อาจเนื่องมาจากอาชีพหมวดนี้ประกอบด้วย
 อาชีพหลาย ๆ อาชีพที่ใช้ความรู้ระดับสูง อาชีพหมวดงานบริหารและงานจัดการ พบว่านักเรียน
 ที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพเลือกมากพอ ๆ กัน
 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีค่านิยมทางด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
 อยากเห็นความสงบสุขและความเจริญของสังคม ซึ่งถ้าตนเองได้เป็นผู้วางแผนงานหรือกำหนดค
 นโยบายแล้วจะช่วยสังคมได้ ส่วนนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ
 ผู้วิจัยคิดว่านักเรียนคงจะคิดว่าอาชีพใดที่ตนเองเป็นผู้วางแผนและกำหนดนโยบายเองแล้ว
 จะทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยขึ้น ส่วนหมวดการค้าพบว่านักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้าน
 ความเป็นอิสระเลือกมากที่สุด อาชีพการค้าเป็นอาชีพอิสระไม่ต้องมีผู้บังคับบัญชา นักเรียนที่มี
 ค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระจึงเลือกมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในด้านอื่น อาชีพ
 หมวดบริการพบว่า นักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
 เลือกมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านอื่นซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมในอาชีพของตน
 อาชีพหมวดกลไกกรรมและหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่งนั้นพบว่านักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพ
 ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าเลือกมากที่สุด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วอาชีพหมวดนี้ในสายตา
 ของคนทั่วไปถือว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติยศ แต่ที่ผลการศึกษาออกมาเป็นเช่นนั้นอาจจะเป็นเพราะ
 กลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้ามีจำนวนมาก หรืออาจจะ
 เป็นเพราะว่านักเรียนมีความรู้สึกที่ว่าอาชีพทุกอาชีพมีเกียรติพอ ๆ กันก็ได้ อาชีพหมวดทหาร
 พบว่านักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าเลือกมากที่สุด สาเหตุ
 อาจจะเป็นเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้ามาก
 ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งทหารเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ
 และมีทางที่จะก้าวหน้าต่อไปได้

จะเห็นได้ว่าโดยส่วนมากยกเว้นหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการแล้ว การเลือกอาชีพของนักเรียนสัมพันธ์กับค่านิยมในอาชีพ มีเพียงบางหมวดอาชีพเท่านั้นที่นักเรียนเลือกโดยไม่สัมพันธ์กับค่านิยมในอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

1.1 ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนควรที่จะจัดบริการแนะแนวอาชีพ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโลกของงานแก่นักเรียนอย่างกว้างขวาง การให้ข้อมูลทางอาชีพที่ถูกต้อง กว้างขวางและลึกซึ้งจะทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในอาชีพที่เหมาะสม ข้อมูลที่จะให้แก่ นักเรียนอย่างถูกต้องก็เช่น ลักษณะของงานอาชีพแต่ละอาชีพ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าประกอบอาชีพนั้น ๆ พร้อมทั้งเงื่อนไขบางประการในการเข้าประกอบอาชีพได้แก่ เวลาการปฏิบัติงาน เงินเดือน และสวัสดิการ เป็นต้น ข้อมูลต่าง ๆ ที่ให้แก่ นักเรียนควรจะให้อย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่จัด เฉพาะระยะเวลาที่นักเรียนจะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามเท่านั้น

1.2 ในการจัดบริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนนั้นทางโรงเรียนควรจะให้ ฝ่ายผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมรับรู้ด้วย เพราะว่าผู้ปกครองบางคนก็ยังมีความคิดแบบเก่าคือจะเป็น ผู้เลือกทางเดินให้แก่เด็กในปกครองของตนโดยมิได้คำนึงถึงความถนัด ความสามารถ และ สติปัญญาของเด็กเลย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาขั้นคว่ำต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ เพื่อจะได้ทราบถึงค่านิยม ในอาชีพที่แท้จริงของนักเรียนโดยทั่วไป ไม่จำกัดเฉพาะแต่นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้น เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามที่เรียนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ก็มีเป็นจำนวนมากพอ ๆ กับ นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล

2.2 ควรมีการศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา เพื่อจะได้ทราบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่แยกเรียนตามสายอาชีพแล้วว่าแตกต่างไปจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือไม่

2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จะมีค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพต่างกันหรือไม่ เพียงใด

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนและผู้ปกครองมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันหรือไม่ หรือสัมพันธ์กันอย่างไร.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ควรสภา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว ความรู้สึกผิดชอบ และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 98 หน้า.
- จงดี หุมไผะนิท การเลือกศึกษาคอสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514 วิทยานิพนธ์ ค.บ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 39 หน้า.
- จำเนียร ช่างโชติ และ วิจิตพาณี วัฒนสินธุ์ จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มปป., 124 หน้า.
- ✓ จิตรอารี เนตรหิน การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513 ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 77 หน้า.
- ฉลวย กิรศิริภักกุล ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 113 หน้า.
- นิรันดร์ ศิรินาวิน "อาชีพของคนไทยกับการพัฒนาประเทศ" วิจัยปริทัศน์ 12 : 1 - 98 กรกฎาคม 2513.
- เปรมจิต ทศตะ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประมาณค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ แรงจูงใจไม่ล้มถอย ความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 101 หน้า.

เป็รื่อง จันทา การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกันในเรื่องเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 144 หน้า.

พรอมราย นิมขุนทด ความมึนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2513, 76 หน้า.

มนูญ คณะวัฒนา "การเลือกอาชีพของนักเรียน" วิทยารจารย์ 7 : 598 - 606
กันยายน 2509.

มหาดไทย, กระทรวง กรมแรงงาน การจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ โรงพิมพ์คุรุสภา
2512, 497 หน้า.

บุพพรณี สุขสมิตี ค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนครธนบุรี
วิทยานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2510, 71 หน้า.

วารุณี อัสธีรวัณน์ ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ในภาคเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2512, 135 หน้า.

วิเชียรแพทยาคม, หลวง จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2509, 200 หน้า.

ศิริลักษณ์ จินตากุล การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมึ่งหวังของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพระนครกับต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2510, 144 หน้า.

สมพงษ์ อาภาพันธุ์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกันในเรื่องเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 138 หน้า.

X สวัสดิ์ บรรเทิงสุข การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปริญญาโท . กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2510, 227 หน้า.

/ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร "แนวคิดในการเลือกอาชีพ" ศิลปหัตถกรรม หนังสือที่ระลึกงานกรีฑา
ศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 35 ของกระทรวงศึกษาธิการ 1 - 5 ธันวาคม 2515,
หน้า 81 - 88.

อภิสิทธิ์ วงษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกกับนิคชอบ การปรับตัว และลักษณะความเป็นผู้นำ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองตาก
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 66 หน้า.

Blackburn, Salah Pauline Sturdivant, "Relationship of Selected to Occupational and Educations and Expectations of Female High School Seniors", Dissertation Abstracts, 35(7) : 4152, January 1975.

Centers, Richard, The Psychology of Social Class, Princeton University Press 1949, pp. 151 - 160.

Collazo, Jenaro Collazo, "Occupational Plans of Puerto Rican Youth", Dissertation Abstracts, 28(4) : 1534 - 1535, October 1967.

✓ Cooker, Philip George, "Vocational Values of Elementary School Children as They Relate to Sex and Level in School", Dissertation Abstracts, 35 (11) : 6121, May 1972.

✓ Dipboye, W.J., and Anderson, W.F., "The Ordering of Occupational Values by High School Freshmen and Seniors", Personnel and Guidance Journal, 38(2) : 121 - 124, October 1959.

Eaddy, Vanik Silas, "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana", Dissertation Abstracts, 29(9) : 2958 - 2959, March 1969.

- Edwards, Allen L., Statistical Analysis, 2 nd.ed., Rinehart and Company, Inc., New York, 1958, 177 pp
- Ezell, L.B, and Tate, Henry, "High School Students Look to the Futured", The Journal of Educational Research, 47 : 217 - 222, November 1955.
- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw - Hill Book Company, New York, 1966, 446 pp.
- Ginzberg, Eli, The Development of Human Resources, McGraw - Hill, Inc., 1966, 299 pp.
- ✓ Gribbons, Warren D., and Lohnes. Paul R., "Shifts in Adolescents" Vocational Values", Personnel and Guidance Journal, 44(3) : 248 - 252, November 1965.
- Holland, John L., The Psychology of Vocational Choice, Blaisdell Publishing Company, 1966, 132 pp.
- ✓ Kinnane, John F., and Bannon, SR.M Margaret, "Percieved Parental Influence and Work - Values Orientation", Personnel and Guidance Journal, Vol. XLIII, No.3, 273 - 279 November 1964.
- Krech, David, Individual in Society, McGraw - Hill Book Company, Inc., 1962, 564 pp.
- Lindquist, Everest F., Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin Company, 1956, 393 pp.
- Magnusson, David, Test Theory, Addison - Wesley Publishing Company, 1966, 270 pp.
- Mc Cawley, James William, "The Development of Vocational Interests of Educable Mentally Retarded Students", Dissertation Abstracts, 36(7) : 4402 - 4403, January 1976.
- ✓ Miller, Carroll H., "Occupational Choice and Values," Personnel and Guidance Journal, 35(4) : 244 - 246, December 1956.
- ✓ Perrone, Philip A., "Values and Occpuational Preferences of Junior High School Girls", Personnel and Guidance Journal, 44(3) : 253 - 257, November 1965.

- Powell, Marvin, and Bloom, Viola, "Development of and Reasons for Vocational Choices of Adolescent through the High School Years", The Journal of Educational Research, 56(3) : 126 - 133, November 1962.
- Roe, Anne, The Psychology of Occupation, John Willey and Sons, Inc., New York, 1966, pp. 31 - 35.
- Ruch, Floyd leon, Psychology and Life, Scott Forman and Company, New York, 1953, p. 121.
- ✓ Scott, William A., Values and Organization, Rand Mc. Nally and Company, 1965, 290 pp.
- ✓ Thompson, O.E., "Occupational Values of High School Students", Personnel and Guidance Journal, Vol. XLIV, No.8, 850 - 851, April 1966.
- ✓ Wagman, Morton, "Sex and Age Differences in Occupational Values", Personnel and Guidance Journal, 44(3) : 258 - 262, November 1965.
- Winer, B.J., Statistical Principles in Experimental Design, McGraw - Hill Book Company, New York, 1962, 672 pp.
- Vaughan, Lawrenc E., "Relationship of Values to Leadership Scholarship, and Vocational Choice", Dissertation Abstracts, 1(20) : 209 - 210, July 1959.

ภาคผนวก

ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ

ข้อความ	t
1. <u>ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า</u> ✓ 1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีเกียรติในสังคมแม้จะมีรายได้น้อย ✓ ✓ 2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่คนทั่วไปรู้จักและให้ความยกย่องนับถือ ✓ ✓ 3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะนำชื่อเสียงมาสู่ตนเองและวงศ์ตระกูล ✓ ✓ 4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้ ✓ 5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับการฝึกฝนอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถให้สูงขึ้น ✓ 6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการสอบเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น 7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีสถานที่ทำงานโอเอียง เพราะจะทำให้ตนเองมีเกียรติไปด้วย	2.6982 ** 4.2466 ** 3.7814 ** 3.2186 ** 4.9814 ** 2.5915 ** 4.0619 **
2. <u>ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล</u> ✓ 8. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ช่วยให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจดีขึ้น ✓ ✓ 9. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวกับการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น ✓ ✓ 10. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ประเทศชาติขาดแคลนและมีความต้องการมาก ✓ 11. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวกับการรักษาวินัยและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามให้ดำรงอยู่ต่อไป ✓ 12. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้แก่บุคคลอื่น ✓ 13. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวกับการอบรมและสร้างความเจริญทางด้านจิตใจให้แก่บุคคลอื่น ✓ 14. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของบุคคลโดยทั่วไป	3.2310 ** 3.0846 ** 2.1293 * 5.3593 ** 2.3364 * 3.9581 ** 2.7774 **

ข้อความ

t

15.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดีและพัฒนา ความเจ็บป่วย	3.8033**
16.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของบุคคล ในสังคม	4.7290**
X 17.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้สร้าง ความสัมพันธ์อันดีให้แก่บุคคลในสังคม X	2.7308**
18.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสให้ความสุข ความเพลิดเพลินแก่บุคคลในสังคม✓	3.5929**
3. <u>ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ</u>		
* 19.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยถึงแม้ว่าจะมีรายได้น้อย	4.2398**
20.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีสวัสดิการช่วยเหลือ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน	3.5123**
X 21.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สม่ำเสมอมั่นคงถึงแม้จะไม่ค่อยมีช่องทางหารายได้พิเศษ✓	2.9650**
22.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีหลักประกันมั่นคงมีกฎหมายคุ้มครองการทำงาน แม้ว่าจะเป็นงานหนัก	5.1350**
23.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีลักษณะงานเป็นงานประจำ สภาพการทำงานมั่นคง ✓ ถึงแม้จะมีรายได้ค่อนข้างน้อย	2.1421*
24.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้เพิ่มอยู่เสมอ ๆ ถึงแม้ว่าจะเพิ่มทีละน้อย ๆ	6.5475**
* 25.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไปหรือมีศัตรูน้อย	3.5972**
26.	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีความสะดวกสบายในเรื่องที่พักอาศัย	3.0687**

คณกรรณพัตรา

ข้อความ

t

4. การรายได้

- X27. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มากแม้จะต้องทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน ✓ 4.1253 **
28. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มากแม้จะต้องใช้ฝีมือและ ความประณีตในการทำงาน 6.7320 **
29. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่หาเงินได้ง่ายถึงแม้ว่าสภาพการทำงานจะไม่มั่นคงเสมอไป ✓ 2.0197 *
- * 30. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มาก แม้จะต้องใช้ความคิดและความสามารถอย่างมาก ✓ 5.6322 **
31. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มากถึงแม้ว่าสภาพแวดล้อมของการทำงานจะสกปรก ✓ 2.8108 **
- * 32. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีช่องทางหารายได้พิเศษ แม้จะต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้น ✓ 2.2026 *

5. ความเป็นอิสระ

33. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้อง เป็นผู้วางแผนงานด้วยตนเอง ภาระทำด้วยตัวเอง ✓ ไม่ต้องมีผู้ใดออกคำสั่ง 2.3789 *
34. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะปฏิบัติ ณ สถานที่ใดก็ได้ตามความพอใจ ไม่ต้องกำหนด สถานที่แน่นอน 2.3178 *
35. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะต้องกระทำมากหรือน้อยตามความพอใจของตนเอง ✓ 3.4813 **
- * 36. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถเปลี่ยนหน้าที่ได้ตามความต้องการ ✓ 2.5902 **
37. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว อย่างไม่ต้อง มีพิธีรีตองมากนัก 3.6818 **
- * 38. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี 4.9175 **
- * 39. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แก้ตัวตามสบาย ✓ 2.4672 **

ข้อความ

t

6. ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

- ✓ 40. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสจะได้เป็นหัวหน้า ถึงแม้ว่าจะต้องใช้ความพยายาม
อย่างมาก 3.0171 **
41. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อบุคคลหลาย ๆ คน ✓ 4.2429 **
42. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับ
การปฏิบัติงาน 2.1789 *
- ✗ 43. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ตนเองเป็นผู้วางแผน ออกกฎเกณฑ์ และระเบียบ
ข้อบังคับในการทำงาน 3.8775 **
- ✗ 44. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามได้ 4.2769 **

7. ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

45. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เกี่ยวข้องกับความเป็นไปของสภาพดินฟ้าอากาศ 4.4278 **
- ✓ 46. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานกับความงามของธรรมชาติรอบตัวไม่ต้องยุ่งเกี่ยว
กับคนมากนัก 3.1305 **
- ✗ 47. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รักษาความงามของธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป ✓ 3.3937 **

8. ด้านความสามารถ

48. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาอย่างเต็มที่ ✓ 2.8436 **
49. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องมีการสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับตำแหน่ง 3.3314 **
50. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือในการทำงานถึงแม้ว่าจะปฏิบัติงานได้
ไม่รวดเร็วนัก 5.0999 **

ข้อความ	t
51. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าจะต้องทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน	4.6898**
52. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งของเครื่องใช้ และอาคารสถานที่	4.8457**
53. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการค้นคว้าแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ✓ ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่สังคม	4.9908**
54. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความพยายามและความสามารถอย่างสูงเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือตนเองและญาติพี่น้อง	4.7339**
55. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความคล่องแคล่วและไหวพริบพลิกแพลง ✓ ในการทำงาน	5.0570**
56. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน ✓	3.9699**
9. <u>ด้านความมีระเบียบแบบแผน</u>	
57. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดเก็บรักษานันทิกประวัติและสถิติต่าง ๆ ✓	4.8876**
58. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินแม้ว่าจะต้องรับผิดชอบมาก ✓	2.8021**
59. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการโต้ตอบจดหมาย นัดพบ และต้อนรับแขก ✓	4.6938**
60. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับส่งข่าวสาร ทั้งที่เป็นคำพูดหรือบันทึกข้อความ	5.7623**
61. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการบันทึกถ้อยคำ และเหตุการณ์ต่าง ๆ	4.3980**

ข้อความ	t
62. ข้าพเจ้าขออาชีพที่ต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน ✓ แม้ว่าจะต้องรับผิดชอบมาก	4.8020 ^{**}
63. ข้าพเจ้าขออาชีพที่มีการกำหนดเวลาการทำงานแน่นอน ✓	5.1772 ^{**}
64. ข้าพเจ้าขออาชีพที่มีการปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผน ถึงแม้ว่าจะซ้ำ ✓ และไม่สะทก	3.9997 ^{**}
65. ข้าพเจ้าขออาชีพที่มีโอกาสได้แต่งเครื่องแบบโก้เก๋ และสวยงามสะอาดตา	2.6360 ^{**}

* P < .05

** P < .01

แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ
และการเลือกอาชีพ

นักเรียนที่รักทุกคน

เนื่องจากข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษา เกี่ยวกับการ เลือกว่าชีพของนักเรียน
เพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนต่อไป ความคิดเห็นของนักเรียนอย่าง
จริงใจจะเป็นประโยชน์มากที่สุดแก่การศึกษาครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือกับนักเรียนโปรดออกแบบ
สอบถามนี้ตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่สุด ผลของการออกแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อ
การเรียนหรือตัวนักเรียนแต่ประการใดและผู้ศึกษาวิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณ

ประมวล วิทยากร

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ขอให้นักเรียนอ่านคำสั่งแรงในแต่ละตอนให้เข้าใจแล้วกรอกแบบ

สอบถามตามคำสั่งแรงเหล่านี้โดยยึดหลัก 2 ประการคือ

1. นักเรียนต้องฟังถ้อยคำอย่างใกล้ชิดขอหนึ่งใจ
2. นักเรียนต้องฟังถ้อยคำของนักเรียนเองอย่าทำตามหรือลอกเลียนความคิดของคนอื่น เพราะทุกคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตอนที่ 1

คำสั่งแรง

ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความซึ่ง เป็นคำตอบของนักเรียนลงในช่องว่างที่ใต้ไว้

1. โรงเรียน
2. ชื่อ เพศ
3. อาชีพปัจจุบันของบิดา
4. อาชีพปัจจุบันของมารดา
5. อาชีพปัจจุบันของบุตรปกครอง (กรณีที่ไม่มียศทางการ)

จบตอนที่ 1 โปรดทำต่อตอนที่ 2 ในหน้าต่อไป

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ข้อความต่อไปนี้ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด แต่เป็นข้อความที่ต้องการทราบความรู้สึกอย่างแท้จริงของนักเรียน เกี่ยวกับการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพเพื่อช่วยประกอบการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถและความถนัดของนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างระมัดระวังแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดของทั้งใน 5 ช่อง การจะเลือกขีดในช่องใดนั้นให้ถ้อย เกณฑ์ดังนี้

- ขีดของ มากที่สุด หมายถึงข้อความนั้น ตรง กับความชอบของนักเรียน มากที่สุด
- ขีดของ มาก หมายถึงข้อความนั้น ตรง กับความชอบของนักเรียน ค่อนข้างมากแต่ไม่มากที่สุด
- ขีดของ ปานกลาง หมายถึงข้อความนั้น ตรง กับความชอบของนักเรียน บ้าง แต่ไม่มาก
- ขีดของ น้อย หมายถึงข้อความนั้น ไม่ตรง กับความชอบของนักเรียน แต่เล็กน้อย
- ขีดของ น้อยที่สุด หมายถึงข้อความนั้น ไม่ตรง กับความชอบของนักเรียน มากที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้ประจำแม้จะไม่มากนัก				✓	
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้หลายๆ แม้จะต้องทำงานหนัก	✓				
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องทำด้วยตัวเองไม่ต้องมีใครสั่ง		✓			

สมมติว่า เมื่อนักเรียนอ่านข้อความทั้ง 3 ข้อความแล้วนำมาพิจารณาตามความรู้สึกของตัวเอง
 หลังจากนั้นจะตอบตัดสินใจว่าข้อความใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ตัวอย่าง เช่น
 ข้อความในข้อที่ 1 ตรงกับความชอบของนักเรียนน้อย นักเรียนก็ขีดเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องน้อย ดังตัวอย่างข้างบน
 ข้อความในข้อที่ 2 ตรงกับความชอบของนักเรียน มากที่สุด นักเรียนก็ขีดเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่อง มากที่สุด ดังตัวอย่างข้างบน
 ข้อความในข้อที่ 3 ตรงกับความชอบของนักเรียน มาก แต่ไม่มากที่สุด นักเรียนก็ขีดเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่อง มาก ดังตัวอย่างข้างบน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีเกียรติในสังคมแม้จะมีรายได้น้อย					
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ช่วยให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจดีขึ้น					
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้อง เป็นแผนวางแผนด้วยตัวเอง กระทำด้วยตัวเอง ไม่ต้องมีผู้ใดออกคำสั่ง					
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสจะได้เป็นหัวหน้าถึงแม้ว่า จะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก					
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาอย่างเต็มที่					
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงาน เกี่ยวกับการจัดเก็บรักษา บันทึกประวัติและสถิติต่างๆ					
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่คนทั่วไปรู้จักและให้ความยกย่อง นับถือ					
8. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเจริญให้ กับท้องถิ่น					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยถึงแม้ว่าจะมีรายได้น้อย					
10. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายไถ่มาดแมจะตอ้งทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน					
11. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงิน แม้วาจะตอ้งรับผิดชอบมาก					
12. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ตอ้งมีการสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับตำแหน่ง					
13. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะนำข้อเสี่ยงมาสู่ตนเอง และวงศ์ตระกูล					
14. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ประเทศชาติขาดแคลนและมีความต้องการมาก					
15. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีสวัสดิการช่วยเหลือ เช่น การรักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน					
16. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายไถ่มาดแมจะตอ้งใช้ฝีมือและความประณีตในการทำงาน					
17. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะปฏิบัติงานสถานที่ใดก็ได้ตามความพอใจไม่ต้องกำหนดสถานที่แน่นอน					
18. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะตอ้งมีความรับผิดชอบต่อบุคคลหลายๆ คน					
19. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ตอ้งใช้ฝีมือในการทำงานถึงแม้ว่าจะปฏิบัติงานได้ไม่รวดเร็วนัก					
20. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการติดต่อจกหมาย นักพนมและคอนรับแขก					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้อีก					
22. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะต้องกระทำมากหรือน้อยตามความพอใจของตนเอง					
23. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน					
24. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เกี่ยวข้องกับความเป็นไปของสภาพคลื่นฟ้าอากาศ					
25. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ แม้ว่าจะต้องทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน					
26. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับส่งข่าวสารทั้งที่เป็นคำพูดหรือบันทึกข้อความ					
27. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับการฝึกฝนอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถให้สูงขึ้น					
28. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวินัยธรรมและชนบประเพณีอันดีงามให้ดำรงอยู่ต่อไป					
29. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่รายได้สม่ำเสมอมั่นคงถึงแม้จะไม่มีช่องทางหารายได้พิเศษ					
30. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่หาเงินได้ง่ายถึงแม้ว่าสภาพการทำงานจะไม่มั่นคงเสมอไป					
31. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถเปลี่ยนหน้าที่ได้ตามความต้องการ					
32. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานกับความงามของธรรมชาติรอบตัวไม่ตองยุ่งเกี่ยวกับคนมากนัก					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งของเครื่องใช้และอาคารสถานที่					
34. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการบันทึกถ้อยคำและเหตุการณ์ต่างๆ					
35. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการสอบเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น					
36. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิดในแก่บุคคลอื่น					
37. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีหลักประกันมั่นคงมีกฎหมายคุ้มครองการทำงานแม้ว่าจะเป็นงานหนัก					
38. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ปฏิบัติงานไถ่ขาย สะกด รวดเร็วโดยไม่ต้องมีพิธีกรรมมากนัก					
39. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ตนเองเป็นผู้วางแผน ออกกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับในการทำงาน					
40. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รักษาความงามของธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป					
41. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการค้นคว้าแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่สังคม					
42. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน แม้ว่าจะต้องรับผิดชอบมาก					
43. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีสถานที่ทำงานโอเอียง เพราะจะทำให้ตนเองมีเกียรติไปชั่ววัย					
44. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวกับการอบรมและสร้างความสำเร็จทางงานจิตใจให้แก่บุคคลอื่น					

ขอความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
45. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีลักษณะงานเป็นงานประจำ สภาพการทำงานมั่นคง ถึงแม้จะมีรายได้ก็น้อย					
46. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มาก แม้จะต้องใช้ความคิดและความสามารถอย่างมาก					
47. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความพยายามและความสามารถอย่างสูง เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือตนเองและญาติพี่น้อง					
48. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการกำหนดเวลาการทำงานแน่นอน					
49. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของบุคคลโดยทั่วไป					
50. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้เพิ่มพูนอยู่เสมอๆ ถึงแม้ว่าจะเพิ่มทีละน้อยๆ					
51. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มากถึงแม้ว่าสภาพแวดล้อมของการทำงานจะสับสน					
52. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี					
53. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามได้					
54. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความคล่องแคล่วและไหวพริบพลิกแพลงในการปฏิบัติงาน					
55. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผนถึงแม้ว่าจะช้าและไม่สะดวก					
56. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือประชาชนที่มีสุขภาพอนามัยดีและพ้นจากความเจ็บป่วย					

ขอความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
57. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไปหรือมีศัตรูน้อย					
58. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แสดงความสามารถ					
59. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ก่อให้เกิดความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน					
60. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่ และสวัสดิภาพของบุคคลในสังคม					
61. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีความสะดวกสบายในเรื่องที่พักอาศัย					
62. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แต่งเครื่องแบบโก้เก๋ และสวยงาม					
63. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้สร้างความสัมพันธ์อันดี ให้แก่บุคคลในสังคม					
64. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีช่องทางหารายได้พิเศษแม้ว่าจะต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้น					
65. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสให้มีความสุข ความเพลิดเพลิน แก่บุคคลในสังคม					

จนตอนที่ 2 โปรดทำตอนที่ 3 ในหน้าต่อไป

ตอนที่ 3

แบบสอบถามการ เลือกอาชีพ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

อาชีพต่อไปนี้เป็นนักเรียนต้องการจะเลือกประกอบอาชีพอะไร เป็นอันดับ 1, 2 และ 3 โปรด
ถามให้ตลอดและพิจารณาอย่างรอบคอบให้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงของนักเรียนก่อนจึงตอบ
โดยการเขียนเลข 1 ลงในกรอบ ☐ หมายความว่าอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกมากที่สุด เขียนเลข 2
ลงในกรอบ ☐ หมายความว่าอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 2 และเขียนเลข 3 ลงในกรอบ
☐ หมายความว่าอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 3

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

จากนักเรียนต้องการเลือกอาชีพ "ทหาร" ซึ่งเป็นอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกมากที่สุด
นักเรียนได้เขียนเลข 1 ลงในกรอบ ☐ หมายความว่า "ทหาร" ดังนี้

☐ 1 ทหาร ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติและป้องกัน
ประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูของประเทศชาติ

สมมติว่านักเรียนต้องการเลือกอาชีพ "วิศวกรไฟฟ้า" เป็นอันดับ 2 ให้นักเรียนเขียนเลข 2
ลงในกรอบ ☐ หมายความว่า "วิศวกรไฟฟ้า" ดังนี้

☐ 2 วิศวกรไฟฟ้า ทำงานออกแบบระบบไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ไฟฟ้า
ควบคุมการผลิตและการติดตั้ง

ส่วนอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 3 สมมติว่าเป็นอาชีพ "ครูอาจารย์" ให้
นักเรียนเขียนเลข 3 ลงในกรอบ ☐ หมายความว่า "ครูอาจารย์" ดังนี้

☐ 3 ครูอาจารย์ ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาและอบรมนักเรียน นิสิต
และนักศึกษาในสถานการศึกษา

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ ที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1.	☐ เกษตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการปลูกพืช ผัก ผลไม้หรือเลี้ยงสัตว์
2.	☐ ค้าขาย	ทำงานหรือรวมทำงานเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าและ บริการลูกค้า
3.	☐ ครูอาจารย์	ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาและอบรมนักเรียน นิสิตและนักศึกษาในสถานการศึกษา
4.	☐ งานประชาสัมพันธ์	ทำหน้าที่ติดต่อระหว่างองค์การกับประชาชนทั่วไปเพื่อให้ ประชาชนรู้จักและนิยมองค์การนั้นๆ
5.	☐ จิตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการเขียนภาพทิวทัศน์หรือวัตถุอื่นๆ บน กระดาษ บนผ้าหรือบนวัตถุอื่นๆ
6.	☐ จิตแพทย์	ให้การพยาบาลคนไข้โรคจิตหรือโรคประสาท
7.	☐ ช่างเขียนแบบโฆษณา	เขียนและออกแบบลงในวารสาร แผ่นป้ายโฆษณา และวัสดุเครื่องใช้ต่างๆ
8.	☐ ช่างเชื่อม	ทำการเชื่อมและตัดโลหะทอแปลงไฟหรือความร้อน อื่นๆ
9.	☐ ช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น	ทำงานเกี่ยวกับการซ่อมและติดตั้ง เครื่องทำความเย็น
10.	☐ ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์	ทำงานเกี่ยวกับการซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์ทุก ชนิด
11.	☐ ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์	ทำการซ่อม ติดตั้ง เครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์และซ่อม สายและเสาอากาศ
12.	☐ ช่างตกแต่งภายใน	ทำการออกแบบ ตกแต่ง วัสดุ เครื่องตกแต่งภายใน บ้านเรือน อาคาร ร้านค้าและโรงภาพยนตร์

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ ท	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
13.	☐ ขางซ่อมนาฬิกา	ทำการซ่อมนาฬิกาและเครื่องมือที่ให้ความเที่ยงตรงแม่นยำ ทำความสะอาดและปรับนาฬิกาหรือประคมนาฬิกาขึ้นมาใหม่
14.	☐ ขางคัดเสื้อผ้า	ทำการออกแบบ ประดิษฐ์และซ่อมเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของบุรุษและสตรี
15.	☐ ขางทาสี	ทำการทาสีและตกแต่งภายในภายนอกอาคาร ทาสีเพื่อบูรณการ การเชื่อมของโลหะและโครงสร้างอื่นๆ ทาสีรถยนต์และตกแต่งผลิตภัณฑ์
16.	☐ ขางคิดม	ทำการคิดมโนและแต่งทวนโคราและใบริการสวนบุคคลแลณมาคิดม
17.	☐ ขางทำรองเท้าและเครื่องหนัง	ทำการออกแบบ ทำและซ่อมรองเท้า หรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยหนังหรือวัสดุที่คล้ายคลึงกัน
18.	☐ ขางปั้น	ทำการออกแบบเพาจำลองด้วยดินเหนียวหรือปูนปลาสเตอร์ ทำเครื่องปั้นดินเผา สร้างอนุสาวรีย์ด้วยการแกะสลักหรือปั้น
19.	☐ ขางพิมพ์และราง เรียงพิมพ์	ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ เรียงตัวพิมพ์ เพื่อกอหนังสือพิมพ์
20.	☐ ขางเพชรพลอย	ประดิษฐ์และซ่อมเครื่องเพชรพลอยและโลหะที่มีค่า ขึ้นรูปเพชรพลอยและแกะสลักวาลายบนเครื่องเพชรพลอยและผลิตภัณฑ์โลหะมีค่า
21.	☐ ขางไฟฟ้า	ทำการปรับ ประกอบติดตั้ง ซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องไฟฟ้า เดินและซ่อมสายไฟฟ้า

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ ที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
22.	☐ ช่างภาพทางถ่ายรูป	ทำการถ่ายภาพ ถ่ายภาพยนตร์ ถ่ายภาพโทรทัศน์ รวมถึงการถ่ายภาพบุคคล ภาพสถานที่ช่วยอุปกรณ์การถ่ายภาพหลายๆ ชนิด
23.	☐ ช่างไม้	ทำการประดิษฐ์ ซ่อมเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้โดยใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักร กัดตัด โครงสร้างและเครื่องประกอบที่ใช้ในการก่อสร้าง
24.	☐ ช่างโลหะ	ทำการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์โลหะ ชุบและเคลือบโลหะ
25.	☐ ช่างเสริมสวย	ทำการตัดผม แต่งผม แต่งหน้าและตกแต่งผลิตภัณฑ์ลักษณะของแต่ละบุคคล ทำความสะอาดและแต่ง เล็บ เสริมแต่งความงามให้บุคคล
26.	☐ ตำรวจ	ทำงานเกี่ยวกับการรักษากฎหมายระเบียบข้อบังคับ ป้องกันบุคคลและทรัพย์สินในหรือหลบหนีจากอันตราย จับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย สืบสวนและปราบปรามอาชญากรรม
27.	☐ ทหาร	ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ และป้องกันประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูของประเทศ
28.	☐ ทันตแพทย์	ทำการตรวจและรักษาเกี่ยวกับโรคปากและฟัน
29.	☐ นักการทูต	ทำงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
30.	☐ นักกฎหมาย	ทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ว่าความ ดำเนินการฟ้องร้องผู้ต้องหา
31.	☐ นักจิตวิทยา	ทำการทดลองศึกษาลักษณะของจิตและร่างกายของคน และสัตว์ เพื่อความคุ้มครองและทำนายพฤติกรรมของคน

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
32.	☐ นักดนตรี	ทำงานเกี่ยวกับการเล่นดนตรี คอยเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ
33.	☐ นักบัญชี	ทำการบันทึกธุรกิจการ เงินขององค์กรหรือบุคคล ลงบัญชี คำนวณรวมยอดเงิน
34.	☐ นักบิน	ทำการขับเครื่องบินที่ไ้ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ไปรษณีย์ภาค หรือขับเครื่องบินของกองทัพอากาศ
35.	☐ นักโบราณคดี	ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า ขุดค้นและรักษาโบราณสถานและโบราณวัตถุ
36.	☐ นักปกครอง	ทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ในขอบเขตของกฎหมาย
37.	☐ นักประติมากรรม	เขียนหนังสือเพื่อพิมพ์เผยแพร่หรือเพื่อการแสดง
38.	☐ นักร้อง	ทำการขับร้องเพลงไทยเดิม เพลงไทยสากล เพลงสากลและเพลงลูกทุ่ง เพื่อหารายได้
39.	☐ นักเศรษฐศาสตร์	ทำงานเกี่ยวกับที่มาของรายได้รายจ่าย การผลิต การบริโภคสินค้าและการบริการ วางแผนแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ การค้า
40.	☐ นักสังคมสงเคราะห์	ให้บริการสังคมตามต่างๆ ในการช่วยเหลือบุคคลและครอบครัวในการแก้ปัญหาสังคมและส่วนตัว
41.	☐ นักสำรวจ	ทำการสำรวจพื้นที่และท้องน้ำเพื่อการทำแผนที่หรือแผนที่
42.	☐ นักแสดง	ทำงานเกี่ยวกับการแสดงบทบาทต่างๆ ในละครหรือในภาพยนตร์ อาจารย์ร้องเพลง เต้นรำหรือฟ้อนรำประกอบคาว

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ เลข ที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
43.	☐ นักวิทยาศาสตร์	ทำงานด้านการค้นคว้าวิจัย ทดลอง เกี่ยวกับคุณสมบัติและการเปลี่ยนแปลง ศึกษาธรรมชาติและลักษณะของนิวเคลียร์
44.	☐ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	ทำการวิเคราะห์ทางเคมี เพื่อการวินิจฉัยและรักษาโรค
45.	☐ นักหนังสือพิมพ์	เขียนหนังสือประเภทในความรู้ ความบันเทิงและชักจูงใจประชาชน ทำการหาข่าว กัดเลือกแก้ไขและจัดรูปข่าวเพื่อเผยแพร่
46.	☐ บรรณารักษ์	ทำงานเกี่ยวกับการให้บริการในห้องสมุด ซ่อมและรักษาหนังสือ
47.	☐ บริษัทไปรษณีย์	ทำการรับจ่ายขนาดเล็ก รับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ นำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุไปรษณีย์และโทร เลขตามบ้านหรือสถานประกอบการ
48.	☐ นักกอล์ฟ (ผู้จัดน้ำเขียว)	นำบุคคลหรือกลุ่มบุคคลท่องเที่ยวพร้อมทั้งให้ความรู้และความสะดวกสบายแก่นักกอล์ฟเขียว
49.	☐ พนักงานขายยานยนต์	ขายยานยนต์เพื่อรับส่งผู้โดยสารหรือสินค้าหรือขายรถยนต์ส่วนบุคคลหรือของสถานประกอบการ
50.	☐ พนักงานเดินตลาด (เซลล์แมน)	ทำงานเกี่ยวกับการชักชวนและขายสินค้าโดยเดินทางไปตามถิ่นต่างๆ
51.	☐ แอร์โฮสเตส (พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน)	ทำงานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้โดยสารบนเครื่องบิน
52.	☐ พนักงานดับเพลิง	ทำการดับเพลิงหรืออัคคีภัยอันจะเกิดจากอัคคีภัยป้องกันทรัพย์สินในบริเวณที่เกิดไฟไหม้

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
53.	☐ พนักงานประมง	ทำงานเกี่ยวกับการเลี้ยง บำรุงและรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ
54.	☐ พนักงานป่าไม้	ทำการโค่นไม้ เติบโตต้นไม้ รักษาและสงวนป่า พันธุ์สัตว์ป่าและจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
55.	☐ พนักงานพิมพ์ดีด	ทำการพิมพ์จดหมาย บันทึกค่าหรือจดความต่าง ๆ ลงในแบบฟอร์มหรือแบบกระดาษ
56.	☐ พนักงานรถไฟ	ให้บริการ แก่ผู้โดยสารและขนส่งสินค้าโดยรถไฟ
57.	☐ พนักงานโรงแรม	ให้บริการแก่ผู้มาพักผ่อน เช่น ให้อาหารและรับเงินค่างวดแขกของหรือกระเป๋าสองเท้าแขก
58.	☐ พนักงานเสิร์ฟอาหาร	เสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มในสถานที่ขายอาหาร สโมสร สถานัน โรงอาหารหรือภัตตาคารและให้บริการเพื่อความสะอาดสบายแก่ลูกค้า
59.	☐ พยาบาล	ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วย ญาติไข้ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยแพทย์
60.	☐ แพทย์	ทำการวินิจฉัย ตรวจ สั่งยา และให้บริการรักษา ผ่าตัด ญาติไข้หรือผู้ป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ
61.	☐ เกษีกร	ทำการปลูกยา ผสมยาและจ่ายยาตามใบสั่งแพทย์
62.	☐ เลขานุการ	ทำหน้าที่บันทึกคำบอก รายงานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ทำการนัดหมายแขกให้มาบังคับบัญชา ร่างจดหมายสอบถามและติดต่อกับโทรศัพท์
63.	☐ วิศวกร เครื่องกล	ทำงานออกแบบเครื่องจักร เครื่องยนต์ ยานยนต์และอุปกรณ์จักรกลต่าง ๆ ควบคุมการผลิต ติดตั้ง การใช้และการซ่อม

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
64.	☐ วิศวกรไฟฟ้า	ทำการออกแบบระบบไฟฟ้า อีเลกทรอนิกส์และอุปกรณ์ไฟฟ้า ควบคุมการผลิตและติดตั้ง
65.	☐ วิศวกรโยธา	ทำงานเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุมการก่อสร้าง ถนน สะพาน อุโมงค์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
66.	☐ วิศวกรเหมืองแร่	ทำงานเกี่ยวกับการวางแผน จักรระบบงาน ควบคุมเกี่ยวกับการขุดแร่และเตรียมแร่ไปใช้
67.	☐ วิศวกรอุตสาหกรรม	ทำงานเกี่ยวกับการวางแผน ออกแบบ ควบคุมงานตามแผนการผลิต ควบคุมการทำงาน ต้นทุนการผลิตและประสิทธิภาพในการผลิต
68.	☐ วิศวกรก๊าซ	ทำหน้าที่ตรวจสอบและจับของที่มีภัยตามท่อแก๊ส ท่ออากาศยานและยานตรวจคนเข้าเมือง
69.	☐ สถาปนิก	ทำการออกแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควบคุมการก่อสร้าง ให้อาคารนั้นเกี่ยวกับการประมาณราคา การใช้อวัสดุ ตรวจสอบก่อสร้าง วางแผนคิดแปลงและซ่อมแซม
70.	☐ สรรพกร	ทำหน้าที่เก็บภาษีอากร
71.	☐ สัตวแพทย์	ทำการตรวจและให้การรักษาสัตว์ที่เจ็บป่วย ศึกษาสาเหตุและป้องกันโรคระบาด
	อาชีพอื่นๆ ที่นักเรียนต้องการเลือกนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ข้างบนไปกรระบุชื่ออาชีพ 1. 2. 3.	